

โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) กรณีศึกษา เขตส่งเสริม
ศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พญา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
จังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ ภาควิชาเคหการ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

An Opportunity and Limitation of the Medical Hub Management : The Case Study
of Thammasat Integrated Medical Innovation Center (EECmd) and The Phuket Health
Tourism Enhancement to the World-Class Health Tourism City Project.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development in Housing and Real Estate

Development

Department of Housing

FACULTY OF ARCHITECTURE

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรม การแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
โดย	น.ส.บุศรินทร์ เขียวไพรี
สาขาวิชา	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ไตรรัตน์ จารุทัศน์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรายุทธ ทวีพิสัยสุข)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉวีวรรณ เด่นไพบูลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ไตรรัตน์ จารุทัศน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษรา โปวาทอง)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยิ่ง คงอาชาภัทร)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ รวมถึงตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร. ฉวีวรรณ เด่นไพบูลย์ ผศ.ดร.บุษรา โพวาทอง และผศ.ดร.บุญยิ่ง คงอาชาภัทร ที่กรุณาสละเวลามาให้ความรู้และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้อุปการะห้ข้อมูล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ในทั้ง 2 โครงการ อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โรงพยาบาลชิระภูเก็ต ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจังหวัดภูเก็ต กรมโยธาธิการและผังเมือง และอื่นๆ รวมทั้ง พี่ๆน้องๆอีกหลายท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่ได้ช่วยเหลือในการประสานงานเพื่อขออนุญาตเข้าพบตลอดจนให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยจนเสร็จสิ้นงานวิจัย

ขอขอบพระคุณบุคลากรของภาควิชาเคหการทุกท่าน เพื่อนๆ ทุกคน ที่ช่วยเหลือทั้งความรู้และกำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้พยายามต่อไปจนงานสำเร็จ

ท้ายที่สุด ผู้วิจัย ขอขอบคุณครอบครัว ที่เป็นทั้งกำลังใจและกำลังเงิน และเชื่อใจเสมอในสิ่งที่เลือกจะทำ และสุดท้ายขอขอบคุณจุดเริ่มต้นของเรื่องราวที่ทำให้อยากพัฒนาตัวเอง และพาตัวเองมาเรียนในครั้งนี้ ซึ่งประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

บุศรินทร์ เขียวโพธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	11
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	11
1.2 คำถามการวิจัย.....	21
1.3 วัตถุประสงค์.....	22
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	22
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	24
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย หรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง.....	27
2.1 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย หรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง.....	27
2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	31
2.3 กรณีศึกษา.....	33
2.4 วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	42
3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	42

3.2. ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย	44
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	45
3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	46
บทที่ 4 ข้อมูลทั่วไปกรณีศึกษา	47
4.1 ข้อมูลการบริการทางการแพทย์ของไทย	47
4.2 โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร EECMD ธรรมศาสตร์พัทยา	53
4.3 โครงการยกระดับห้องเทียบเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก....	59
บทที่ 5 ผลการศึกษาวิจัย	65
5.1 แนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย	65
5.2 ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร	72
5.3 เสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร.....	78
บทที่ 6 การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	79
6.1 สรุปผลการศึกษา.....	79
6.2 อภิปรายผล.....	82
6.3 ข้อค้นพบในงานวิจัย.....	83
6.4 ข้อเสนอแนะ	83
ภาคผนวก.....	85
บรรณานุกรม.....	100
ประวัติผู้เขียน.....	103

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
ตารางที่ 2 แสดงตารางสรุพบิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการเป็นศูนย์กลาง ทางการแพทย์	37
ตารางที่ 3 แสดงตารางสรุพบิทยานิพนธ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการ การศึกษา โอกาสและ ข้อจำกัดในการพัฒนาโครงการ	39
ตารางที่ 4 แสดงตัวแปร และเครื่องมือในงานวิจัย	43
ตารางที่ 5 แสดงเปรียบเทียบกรณีศึกษา	67

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 แสดงสัดส่วนสถานพยาบาลและโรงพยาบาล.....	13
แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI	14
แผนภูมิที่ 3 แสดงประเภทสถานพยาบาลในประเทศไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI	15
แผนภูมิที่ 4 แผนภูมิที่ 4 แสดงสัดส่วนการใช้ที่ดินตามแม่บทการพัฒนาเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา	18
แผนภูมิที่ 5 แสดงวิธีดำเนินการ	26

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปที่ 1 แสดงผังแม่บทการพัฒนาเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา	18
รูปที่ 2 แสดงผังแม่บทการพัฒนาโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก	20
รูปที่ 3 แสดงพื้นที่โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา.....	22
รูปที่ 4 แสดงโครงการโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก.....	23
รูปที่ 5 แสดงการพัฒนาเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา.....	56
รูปที่ 6 แสดงผังเมืองรวมเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี.....	57
รูปที่ 7 แสดงแผนผังเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ	59
รูปที่ 8 แสดงภาพจำลองการพัฒนา โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก	61
รูปที่ 9 แสดงผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต.....	63

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การขับเคลื่อนประเทศไทยในปัจจุบัน มีนโยบายการพัฒนาประเภทภายใต้กรอบนโยบายประเทศไทย 4.0 คือการเสริมศักยภาพ และสร้างโอกาสสู่ “การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยนวัตกรรม” (Value-Based Economy) และปรับเปลี่ยนวิธีจาก “ทำมากได้น้อย” เป็น “ทำน้อยได้มาก” เพื่อพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อันจะช่วยยกระดับให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูง พร้อมปรับสมดุลประเทศเพื่อความยั่งยืนในอีก 3-5 ปีข้างหน้า โดยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ โดยเปลี่ยนจากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ มีอยู่ 2 ด้าน คือ ความหลากหลายเชิงชีวภาพ และความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม ให้เป็นความได้เปรียบทางการแข่งขัน และโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรมโดยเพิ่มมูลค่าและสร้างมูลค่า ซึ่งมี 3 กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มอุตสาหกรรมต่อยอด First S-Curve เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพซึ่งประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญในการผลิต และเป็น อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง แต่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาต่อยอดด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อช่วยให้เติบโตต่อไปได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

กลุ่มที่ 2 กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต New S-Curve เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมอนาคตที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเข้มข้น และมีศักยภาพในการเติบโตไปในอนาคตสูง แต่ปัจจุบันยังมีมูลค่าทางเศรษฐกิจไม่มากนัก ผู้ประกอบการมีจำนวนไม่มากและยังขาดความ เข้มแข็งจำเป็นต้องมีการพัฒนาเสริมสร้างความ แข็งแกร่งให้กับผู้ประกอบการกลุ่มนี้

กลุ่มที่ 3 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ควรปฏิรูป 2nd Wave S-Curve เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีแบบเดิมในการผลิต ความสามารถในการเติบโตจำกัด และบางอุตสาหกรรมสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ไม่มากนัก จำเป็นต้องมีการปฏิรูป อุตสาหกรรมใหม่ เพิ่มการใช้เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เพื่อให้อุตสาหกรรมในกลุ่มนี้พัฒนาต่อไปได้¹

จากข้างต้น 3 กลุ่มข้างต้น ประกอบด้วย 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยจัดทำแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขปโภค การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้

¹สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน), Thailand's MICE Industry Report Medical Hub, 2561, 02<https://healthserv.net/8007>

เทคโนโลยีสูง 12 ประเภท ซึ่งมียุทธวิธีในการกระตุ้นและส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายขึ้น อาทิเช่น

1. กำหนดวิธีการและสิทธิประโยชน์ (Incentive) ที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนักลงทุน เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม (Supply) และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา และสร้างความเจริญเติบโต/เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

2. แก้ไขเพิ่มเติม/ปรับปรุงกฎหมายบางประการ อาทิเช่น ระเบียบการถือครองที่ดินของต่างชาติ ระเบียบการเช่าที่ดินกรมธนารักษ์ และระเบียบวีซ่าสำหรับผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ

3. ยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการไทยให้สามารถเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยดำเนินการพัฒนาด้านบุคลากร การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้น (Start-up) และวิสาหกิจ SMEs

4. ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมเป้าหมายมีโอกาสในการดำเนินการอย่างยั่งยืนภายในประเทศผ่านการกำหนดมาตรการกระตุ้นความต้องการ (Demand) ที่นำไปสู่การมีขนาดของตลาดที่เหมาะสมและเพียงพอ

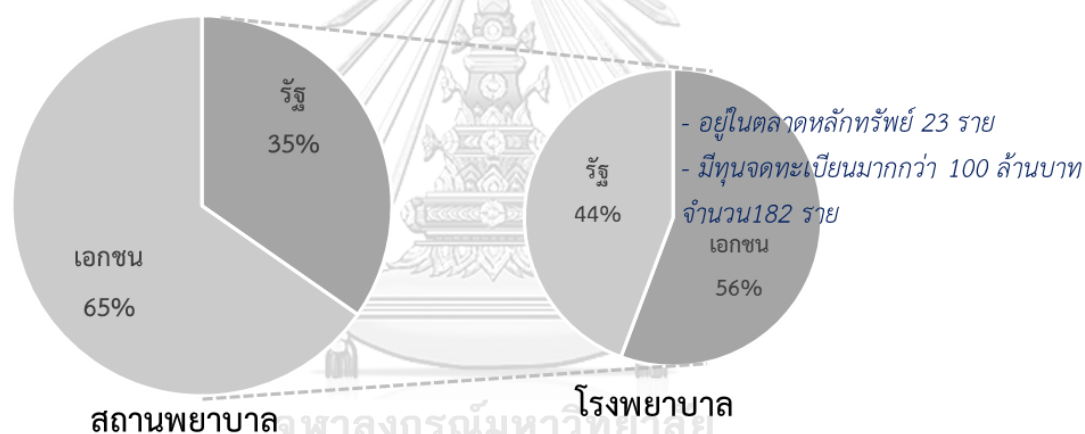
5. กำหนดขอบเขตพื้นที่ในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ศักยภาพ เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือศักยภาพอื่นๆ เป็นต้น โดยเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายให้ได้ประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

6. การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินเป็นไปตามระเบียบขั้นตอนที่ถูกต้อง เพื่อกำหนดผังการใช้ประโยชน์ในพื้นที่รองรับกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น²

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่จะเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศไทยสามารถเพิ่มรายได้ให้กับประชากรได้ ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายและส่งเสริม ซึ่งอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) จัดอยู่ในกลุ่ม New S-Curve ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต สัมพันธ์กับข้อเท็จจริงที่ว่า ปัจจุบันในยุคที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาควบคู่กับการรักษาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในมีชีวิตยืนยาว รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุของโลกที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับประเทศไทยเป็นปลายทางของนักท่องเที่ยวและคนไข้ในกลุ่มสุขภาพ เนื่องจากศักยภาพทางด้านทางการแพทย์และบริการทำให้อุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) มีแนวโน้มเติบโตและเกิดการลงทุนในอนาคตสูง

² มาตรการส่งเสริมการลงทุน, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2563

จากรายงานการศึกษาสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ พบว่าการการมูลค่าตลาดอุตสาหกรรมการแพทย์ของประเทศไทยว่า มีมูลค่าตลาดกว่า 16 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ 5.60 แสนล้านบาท อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจรของประเทศไทยประกอบด้วย 3 อุตสาหกรรมย่อย ได้แก่ การให้บริการการแพทย์สมัยใหม่ การวิจัยและผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ และการวิจัยยา-ผลิตภัณฑ์ ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานพยาบาลทั่วประเทศจำนวนมากกว่า 38,500 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นของเอกชนมากถึงร้อยละ 65% โดยในจำนวนนี้มีบริษัทมหาชนที่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 23 ราย และเป็นธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 100 ล้านบาท จำนวน 182 ราย ในปี พ.ศ. 2559 รายได้ของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนมีจำนวน 232,421 ล้านบาท แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและแรงดึงดูดในการลงทุน โดยเป็นจำนวนผู้ป่วยคนไทยร้อยละ 93.5 ของผู้ป่วยรวม ส่วนจำนวนผู้ป่วยต่างชาติมีร้อยละ 6.5 ซึ่งหมายความว่าในยุคที่โรคระบาดทำให้การเดินทางน้อยลง แต่ความต้องการทางการแพทย์ในประเทศไทยก็ยังคงมีอยู่มาก

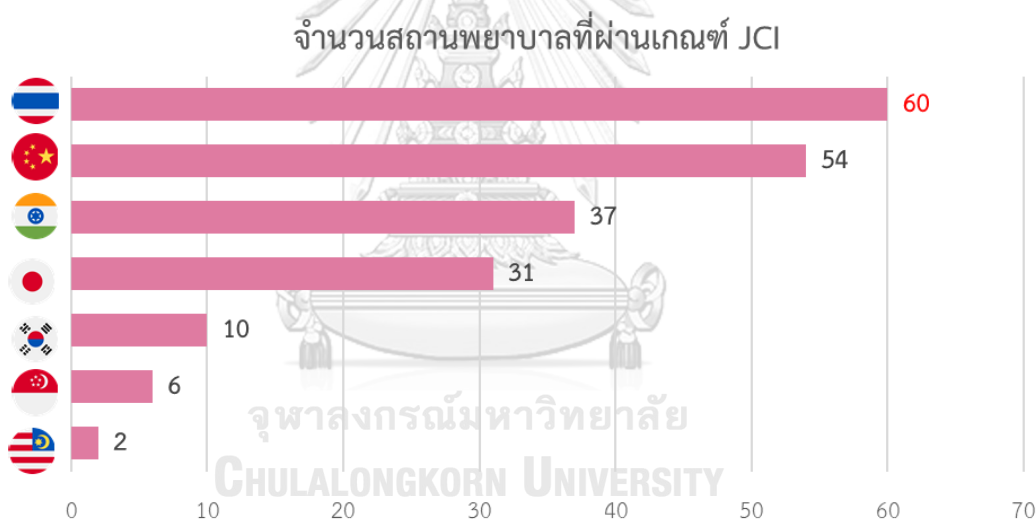
แผนภูมิที่ 1 แสดงสัดส่วนสถานพยาบาลและโรงพยาบาล

จากการจัดอันดับของ Global Wellness Institute พบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยติดอันดับ 13 ของโลก สามารถสร้างรายได้มากกว่า 9.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ร้อยละ 38 ของจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด และตลาดมีแนวโน้มเติบโตราวร้อยละ 14 ต่อปี³ ข้อมูลจากกองทุนสุขภาพระหว่างประเทศ ระบุว่า อุตสาหกรรมการแพทย์ของประเทศไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขันค่อนข้างสูงทั้งในภาคการผลิตและบริการ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมบริการทางการแพทย์ และบริการเสริมสร้างสุขภาพ

³ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน), Thailand's MICE Industry Report Medical Hub, 2561, <https://healthserv.net/8007>

เนื่องจาก เป็นแหล่งทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถพัฒนาเพื่อรองรับการบริการ มีสถานที่และแหล่งท่องเที่ยวในเชิงธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับการฟื้นฟูสุขภาพ และมีองค์ความรู้ในด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน แพทย์แผนไทยทั้งยาสมุนไพรและการนวดแผนไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก ทั้งยังมีค่ารักษาและค่าครองชีพที่ไม่สูงมากนัก⁴ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical hub) โดยปัจจุบันมีสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI ทั้งสิ้น 60 แห่ง โดยส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาล เมื่อเทียบกับประเทศอื่นพบว่า มีจำนวนมากกว่าทุกๆประเทศในภูมิภาคเดียวกัน

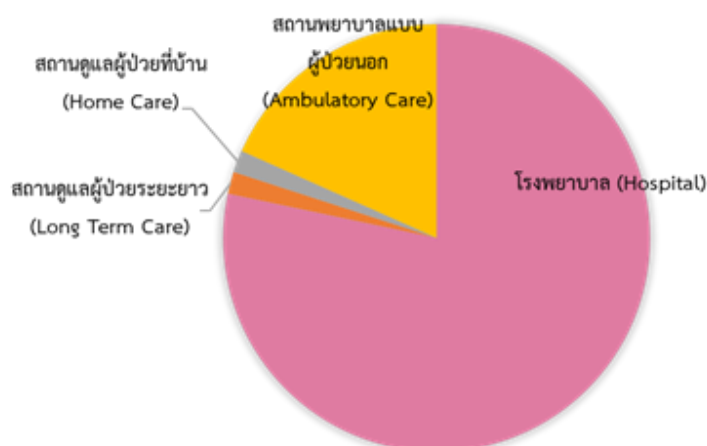
โดยเมื่อเปรียบเทียบในด้านราคาทางการแพทย์และการฟื้นฟูรวมทั้งบริการต่อเนื่อง แล้วก็ยังพบว่าประเทศไทยนั้นมีราคาในการให้บริการที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องด้วยค่าครองชีพ และการแข่งขันในประเทศนั่นเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ทั้งในแง่ความพร้อมในด้านศักยภาพทางการแพทย์ และราคา ทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของภูมิภาคที่จะผลักดันการพัฒนาของประเทศ

แผนภูมิที่ 2 แสดงจำนวนสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI⁵

⁴ กองสุขภาพระหว่างประเทศ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, รายงานผลการวิจัยและสำรวจข้อมูลด้านบริการสุขภาพและบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพของไทยประกอบการจัดทำศูนย์ข้อมูลรองรับนโยบาย (Medical Hub), 2563

⁵ Joint commission international, 2564, <https://www.jointcommissioninternational.org/about-jci/accredited-organizations/>

แผนภูมิที่ 3 แสดงประเภทสถานพยาบาลในประเทศไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI⁶

ทั้งนี้พบว่า ในแง่การทดลองและวิจัยนั้น ประเทศไทยยังมีข้อจำกัด โดยจะต้องนำเข้าเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตค่อนข้างสูง ขณะที่สินค้าที่ประเทศไทยผลิตเพื่อส่งออกส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์ขั้นพื้นฐานที่ใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิต อาทิ ยางและพลาสติกเป็นหลัก⁷

ปัจจุบันรัฐบาลจึงได้มีนโยบายสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) เพิ่มส่งเสริมปัจจัยเกื้อหนุนที่มีศักยภาพของประเทศไทย ได้ประกาศยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) (พ.ศ. 2560-2569) และกำหนดเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยกำหนดมาตรการส่งเสริมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการภาษีนิติบุคคล มาตรการการถือครองที่ดินของต่างชาติในเขตส่งเสริม การยกเว้นหรือลดข้อจำกัดด้านกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค⁸

จากศักยภาพของประเทศไทย และนโยบายการสนับสนุนของภาครัฐ ทำให้ปัจจุบันมีพัฒนาการด้านต่างๆ ทางสาธารณสุขของภาครัฐและเอกชน ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการ รวมทั้งการพัฒนาศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) แบบครบวงจร เพื่อได้ผลผลิตทั้งในแง่การบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) การบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) การบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) และการผลิตยา ผลิตภัณฑ์สุขภาพ (Product Hub) โดยการลงทุนของภาครัฐและความร่วมมือกับเอกชน เพื่อลงทุนศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) แบบครบวงจร โดยมีเฉพาะในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการลงทุน

⁶ Joint commission international, 2564, <https://www.jointcommissioninternational.org/about-jci/accredited-organizations/>

⁷ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน), Thailand's MICE Industry Report Medical Hub, 2561, <https://healthserv.net/8007>

⁸ กรมสนับสนุนบริการทางการแพทย์, 2561, www.thailandmedicalhub.net/

จากการศึกษาข้อมูลการศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ความต้องการและปัจจัยการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพนานาชาติพบว่า พื้นที่ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวจะมีความดึงดูดผู้ใช้ในกลุ่มเพิ่มสุขภาพมากกว่า และชาวต่างชาติยังเป็นกลุ่มลูกค้าหลักของการลงทุนในด้านการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพและศูนย์กลางบริการสุขภาพ

จากข้างต้น พบว่า มีการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาโครงการศูนย์การแพทย์ครบวงจรขึ้นในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของประเทศ และศักยภาพในการผลักดัน เช่น เป็นพื้นที่เป้าหมายของการเดินทางเพื่อสุขภาพเดิม มีสถาบันรวมทั้งบุคลากร ด้านการศึกษาและสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่เห็นชอบการดำเนินการ คือ เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา และเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นเป้าหมายการเดินทางเชิงสุขภาพของนักเดินทางทั่วโลก และเป็นพื้นที่นำร่องในการเปิดรับนักท่องเที่ยวในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจในกลุ่มของการท่องเที่ยวและการดูแลสุขภาพเข้ามาลำดับแรก⁹

สำหรับเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา เป็นการลงทุนพัฒนาศูนย์นวัตกรรมด้านการแพทย์อย่างครบวงจร และยังคงสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเต็มรูปแบบของประเทศไทย รวมทั้งอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนเพื่อดำเนินกิจการทางการแพทย์ และศูนย์ผู้สูงอายุนั้นเองนั้นมีความจำเป็น และมีศักยภาพในการส่งเสริมสืบเนื่องจากปัจจัยส่งเสริมต่างๆ และนโยบายผลักดันให้ประเทศไทยเป็น Medical Hub หรืออุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร ซึ่งเป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (New S-Curve) ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างฐานการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ต่อยอดจากธุรกิจการรักษายาบาลและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยให้แข็งแกร่งมากขึ้น โดยปัจจุบันจะเห็นอุตสาหกรรมการแพทย์ของโลกมีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากความต้องการบริการสุขภาพที่มากขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีปัจจัยที่สำคัญ คือจำนวนประชากรสูงอายุ กระแสการส่งเสริมสุขภาพและรักษาสุขภาพ การพัฒนาระบบสาธารณสุขของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านสุขภาพที่มีการพัฒนาขึ้นแบบก้าวกระโดด ทำให้ประชากรมีอายุขัยเพิ่มขึ้น

⁹ ประชาชาติธุรกิจ, เปิดประเทศคู่ซีพจรเศรษฐกิจ 6 เมืองท่องเที่ยวเอ-ทะเลภูเก็ต, 2564, <https://www.prachachat.net/tourism/news-637790>

โดยการดำเนินการโครงการในพื้นที่ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา ซึ่งมีขนาดพื้นที่รวมทั้งสิ้น 566 ไร่ วางเป้าหมายให้เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมส่งเสริมด้านนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนาศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ (Medical Hub) และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต (Next Generation Automotive) และอุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital Hub)

ปัจจุบันการพัฒนาพื้นที่ เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา มีการวางผังการใช้ที่ดินและดำเนินการก่อสร้างแล้ว โดยจำแนกเป็น

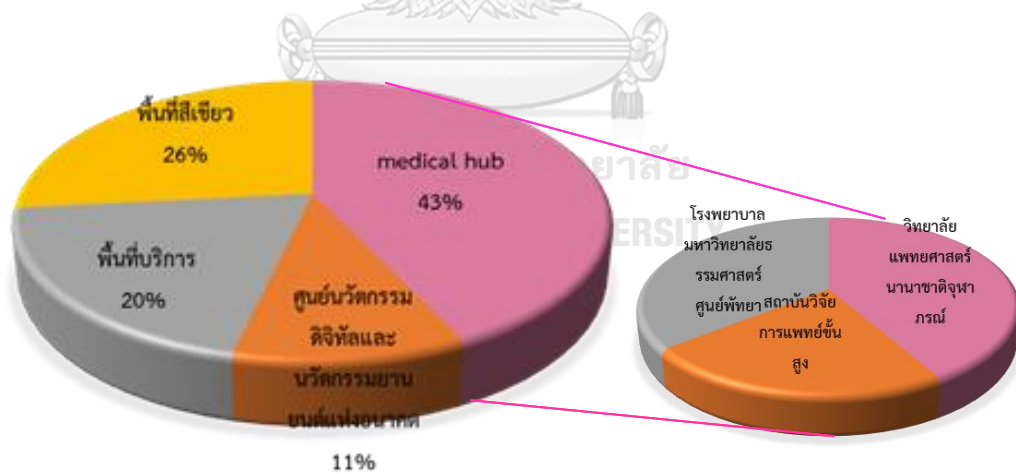
- พื้นที่สำหรับด้านการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจร Medical Hub 266 ไร่ ซึ่งประกอบด้วย สถาบันวิจัยทางการแพทย์ชั้น ICU WELLNESS CENTER และศูนย์กายภาพบำบัด 95 ไร่ สถาบันวิจัยการแพทย์ขั้นสูง จำนวน 60 ไร่ และวิทยาลัยแพทยศาสตรนานาชาติจุฬารักษ์ จำนวน 111 ไร่
- พื้นที่สำหรับด้านนวัตกรรมดิจิทัล (Digital Hub) และนวัตกรรมยานยนต์แห่งอนาคต จำนวน 56 ไร่
- พื้นที่บริการ (Service Area) จำนวน 104 ไร่
- พื้นที่พื้นที่สีเขียว (Green Area) จำนวน 140 ไร่

โดยระยะแรกเป็นการก่อสร้างสถาบันวิจัย เพื่อเป็นห้องปฏิบัติการ หรือห้องวิจัยด้านนวัตกรรม และการแพทย์ขั้นสูง โดยมีคณะอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญที่พร้อมพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ร่วมกับภาคเอกชน ขณะนี้ยังพบว่ามีนักลงทุนต่างชาติสนใจขอใช้พื้นที่เพื่อทำการศึกษาวิจัยการลงทุนในพื้นที่ Medical Hub เช่น ธนาคาร มิซูโฮ จำกัด ซึ่งเป็นธนาคารญี่ปุ่นชั้นนำของญี่ปุ่น (Mizuho Financial Group) พร้อมสนับสนุนเงินทุนแก่ลูกค้าเข้ามาลงทุนด้านสุขภาพ, นักลงทุนจากจีนสนใจสร้างศูนย์ศึกษาแพทย์แผนจีนในอาเซียน และได้หันสนใจลงทุนคลินิกผู้สูงวัย รวมทั้งการก่อสร้าง Medical Complex และโรงพยาบาลธรรมศาสตร์พัทยา ขนาดประมาณ 600 เตียง เพื่อเป็นศูนย์การแพทยนานาชาติที่ เบื้องต้นวางแผนให้เป็นโรงพยาบาลที่นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานร่วมกับบุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วยคลินิกเฉพาะทางผู้สูงอายุ คลินิกผู้สูงวัย คลินิกทันตกรรม และคลินิกเวชศาสตร์ชะลอวัย การตรวจรักษาโรคทั่วไป โดยปัจจุบันอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง และคาดว่าจะแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2566

นอกจากนี้ มีการก่อสร้างโครงการศูนย์กลางพัฒนาสุขภาพพลานามัยผู้สูงอายุ (Senior Complex) เพื่อรองรับการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ซึ่งศูนย์แห่งนี้จะประกอบด้วยอาคารที่พักอาศัย 3 ชั้น 3 หลัง ขนาด 50-60 ตารางเมตร จำนวน 150 หน่วย เพื่อให้ผู้สูงอายุมาเช่าอยู่เป็นระยะเวลา 20 ปี และมีคลินิกฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย การให้ความรู้ด้านอาหารการกิน สมุนไพรค้ำ เป็นต้น ซึ่งในระยะแรกของการก่อสร้าง Senior Complex จะมีมูลค่าการลงทุนประมาณ 500 ล้านบาท ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง

รูปที่ 1 แสดงผังแม่บทการพัฒนาเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา

แผนภูมิที่ 4 แผนภูมิที่ 4 แสดงสัดส่วนการใช้ที่ดินตามแม่บทการพัฒนาเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา

นอกจากนี้ภายในเขตส่งเสริม EECmd มีการจัดสรรพื้นที่บางส่วนให้เป็นพื้นที่สำหรับการนั่งทำงาน การเจรจาพูดคุยทางธุรกิจ และการประชุมต่าง ๆ ในรูปแบบของ Co-Working Space รวมทั้งโรงแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวหรือนักธุรกิจที่เข้ามาในพื้นที่ EEC

นอกจากการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานแล้ว ยังรวมถึงการสนับสนุนในด้านอื่น เช่น การใช้มาตรการสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage : RM) สำหรับผู้สูงอายุในโครงการ Senior Complex รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมในเขตส่งเสริมด้วย ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มขีดความสามารถให้กับอุตสาหกรรมด้านการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรของไทย ทั้งยังดึงดูดความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในอุตสาหกรรมด้านการแพทย์และสุขภาพ ได้มากยิ่งขึ้นด้วย¹⁰

ในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทยนั้น เพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์นานาชาติ นอกจากเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา แล้วยังมีโครงการในลักษณะดังกล่าวในพื้นที่อื่น โดยการดำเนินการของภาครัฐเพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้บริการและส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะในจังหวัดท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเป้าหมายในการเดินทางเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยว และคนไข้จากทั่วโลก

โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
ดำเนินโครงการโดยความร่วมมือของกระทรวงการคลังและกระทรวงสาธารณสุข โดยโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต บริเวณหาดไม้ขาว เพื่อเป็นการกระตุ้นมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตและประเทศ อำนวยความสะดวกประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้าถึงบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐานให้บริการครบวงจร วิสาหกิจชุมชนเข้ามาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ได้รับการจ้างงานเพิ่มขึ้น กระจายรายได้สู่ชุมชน เป็นต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสู่ภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นด้วยในหลักการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวคุณภาพตามวิถีใหม่ (New Normal) และ พิจารณาศึกษาและให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการต่อไป รวมทั้งได้รับส่งมอบการใช้ที่ดินจากกรมธนารักษ์เรียบร้อยแล้ว เบื้องต้นวงเงินลงทุนประมาณ 2,400 ล้านบาท โดยจำแนกเป็นการลงทุนโครงสร้างในช่วงแรกประมาณ 300 ล้านบาท¹¹ ซึ่งเมื่อโครงการแล้วเสร็จจะทำให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงบริการที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงเพิ่มมากขึ้น โดยโครงการมีองค์ประกอบหลัก ประกอบด้วยดังนี้

1. จัดสร้างศูนย์บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขระดับนานาชาติครบวงจร 1 หลัง ประกอบด้วย-ศูนย์บริการผ่าตัดวันเดียว-เวชศาสตร์ฟื้นฟู-ทัวร์สุขภาพ-ศัลยกรรมตกแต่ง-แพทย์แผนไทย/จีน ฯลฯ

2. จัดสร้างศูนย์อภิบาลสุขภาพผู้สูงอายุนานาชาติ

¹⁰ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รายงานการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พัทยา, 2562

¹¹ รัฐบาลไทย, สธ. รับมอบที่ราชพัสดุ “ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก, 2563, <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/37274>

3. สถาบันบำราศนราดูร เขตภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นสถานกักกันผู้ป่วยโรคติดต่ออันตราย 100 ห้อง พร้อมอาคารพักผู้ป่วย 120 เตียง สถาบันการศึกษา/การวิจัย/การฝึกอบรม 1 หลัง
4. จัดสร้างศูนย์เวชศาสตร์โรคเขตร้อน สถาบันการศึกษา/การวิจัยโรคเขตร้อน 1 หลัง อาคารพักผู้ป่วย (60 เตียง) 1 หลัง
5. จัดสร้างศูนย์ใจรักซ์ (ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย) ประกอบด้วยห้องพักผู้ป่วยพร้อมครุภัณฑ์ การแพทย์ครบชุด 20 หลัง หอผู้ป่วยสามัญพร้อมครุภัณฑ์การแพทย์ครบชุด 20 เตียง
6. จัดสร้างศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูครบวงจร เป็นอาคารฟื้นฟูสภาพพร้อมครุภัณฑ์ครบชุด มีกิจกรรมบำบัด : กายภาพบำบัด : ธาราบำบัด 1 หลัง ห้องพักผู้ป่วยพร้อมครุภัณฑ์การแพทย์ครบชุด 30 ห้อง
7. ศูนย์รังสีรักษา เขตอันดามัน มีอาคารรังสีรักษา 1 หลัง

รูปที่ 2 แสดงผังแม่บทการพัฒนาโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก¹²

¹² ประชาชาติธุรกิจ, รพ.วชิรภูเก็ต ขงรัฐขอ 3 พันล้าน ลุย Medical Tourism ระดับเวลาดคลาส, 2563, <https://www.prachachat.net/local-economy/news-493940>

โดยทั้งสองกรณีศึกษา มีลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในด้านวิจัยสถาบันวิจัยทางการแพทย์ ในโครงการเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) เนื่องจากอยู่ในการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัยนั่นเอง และในด้านกฎหมายและการใช้ที่ดิน พบว่าในพื้นที่เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) จะได้รับการส่งเสริมมากกว่า เนื่องจากเป็นพื้นที่เขตส่งเสริมในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั่นเอง ทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่มากกว่าโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

จากข้างต้นจะเห็นว่ามีการลงทุนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรและการรองรับกิจกรรมการบริการทางการแพทย์ และผู้สูงอายุ รวมทั้งกิจกรรมต่อเนื่องต่างๆภายใต้การส่งเสริมของภาครัฐ ซึ่งจะทำให้แนวโน้มของกิจการประเภทศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของการลงทุน อีกทั้งประชาชนมีความต้องการในการเข้าถึงการแพทย์ทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศไทยที่เป็นเมืองปลายทางด้านสุขภาพ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก โดยศึกษาวิเคราะห์การลงทุนที่เกิดขึ้นรวมทั้งความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นต้นแบบของการวิเคราะห์ความเป็นได้ในการลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่อื่นๆต่อไป

จากข้างต้นจึงนำมาสู่การศึกษาโอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) โดยศึกษาข้อมูลแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยอื่นๆ และศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการของกรณีศึกษาทั้งสองแห่ง โดยวิเคราะห์ที่ตั้งการใช้ที่ดิน รวมทั้งนโยบาย กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล ผนวกกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องทั้งในด้านการดำเนินการโครงการศูนย์การแพทย์ ด้านการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ และด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ เพื่อเป็นต้นแบบของการวิเคราะห์ในการลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจรในอนาคต

1.2 คำถามการวิจัย

1. แนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรโดยการลงทุนของภาครัฐเป็นอย่างไร
2. ในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรมีปัจจัยใดบ้างที่ต้องคำนึงเพื่อการลงทุนพัฒนาพื้นที่
3. โครงการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรเป็นโครงการขนาดใหญ่ ซึ่งคาดว่าจะส่งกระทบกับการพัฒนาเมือง หากมีการพัฒนาโครงการควรมีโครงสร้างพื้นฐานอะไรรองรับบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อการลงทุนด้านศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ในกรณีศึกษา 2 โครงการ เพื่อศึกษาปัจจัย โอกาส และอุปสรรค ที่พึงคำนึง

2) ขอบเขตด้านพื้นที่

1. โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา เนื่องจากการเป็นโครงการด้านการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งอยู่ที่ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่รวม 566 ไร่ 0 งาน 26.2 ตารางวา

รูปที่ 3 แสดงพื้นที่โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา¹³

¹³ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, รายงานการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา, 2562

2. โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก เป็นโครงการที่เพิ่มการรองรับการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ครบวงจรนานาชาติ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศ โดยดำเนินโครงการของกระทรวงสาธารณสุขโดยโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ตั้งอยู่ที่ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เนื้อที่ประมาณ 141-2-64 ไร่

รูปที่ 4 แสดงโครงการโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก¹⁴

3) ขอบเขตด้านประชากร:

กลุ่มประชากรเพื่อให้ได้มาผลการศึกษิตามวัตถุประสงค์ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก แบบใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ผู้เกี่ยวข้องเพื่อทราบปัจจัยส่งเสริม และอุปสรรค รวมทั้งความคาดหวังต่อโครงการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และการบันทึกเทป ประกอบด้วยด้วยจำนวน 3 กลุ่มดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลโครงการ ได้แก่ เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก จำนวนโครงการละ 1 ท่าน เพื่อให้ทราบแนวทางการดำเนินการ และผลความดำเนินการที่ผ่านมาเพื่อเปรียบเทียบรายการการศึกษาความเป็นไปได้โครงการ

2. ผู้ประกอบการโครงการที่ใกล้เคียง ได้แก่ ผู้ประกอบการในธุรกิจเกี่ยวกับศูนย์การแพทย์ เพื่อศึกษาความต้องการพื้นฐานในการจัดตั้งศูนย์การแพทย์ การใช้พื้นที่ (Zoning) และปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคที่ควรต้องคำนึงถึง

3. ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์หรือการจัดตั้งศูนย์การแพทย์ผู้ประกอบการโครงการ
- ด้านการลงทุนอสังหาริมทรัพย์

¹⁴ ไทยโพสต์, เอาน้ำภูเก็ตเตรียมขงโครงการเมดิคอลพลาซ่าวงเงินเฉียด3พันล้านเข้าครม.สัญจร 3 พ.ย.นี้, 2563, <https://www.thaipost.net/main/detail/80432>

- ด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่

1.2 นิยามศัพท์เฉพาะ

ศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) คือ ศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ โดยการพัฒนาองค์รวมทางสาธารณสุข เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน จากนโยบายจากภาครัฐ และความร่วมมือของเอกชน โดยยกระดับมาตรฐานการดูแลสุขภาพ โดยประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) ศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) ศูนย์กลางบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) และ ศูนย์กลางยา ผลิตภัณฑ์สุขภาพ (Product Hub)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เพื่อเป็นกรณีศึกษาแก่ภาครัฐและเอกชนในการใช้แนวทางในการลงทุนพัฒนาพื้นที่ศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่อื่นๆ
- 2) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยจะทำการศึกษา ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นซึ่งเป็นข้อเท็จจริง แนวความคิด กฎหมายและนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งได้จากตำรา งานวิจัย บทความและเอกสารอื่นๆ รวมถึงเอกสารของทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และการศึกษารณีศึกษาการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ผลการศึกษาร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการแจกแบบสอบถาม

2. ข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นการศึกษาจากการสำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการแจกแบบสอบถาม โดยมีวิธีการดังนี้

- การสำรวจและจัดเก็บข้อมูล
- การสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้าง (In depth Interview)

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

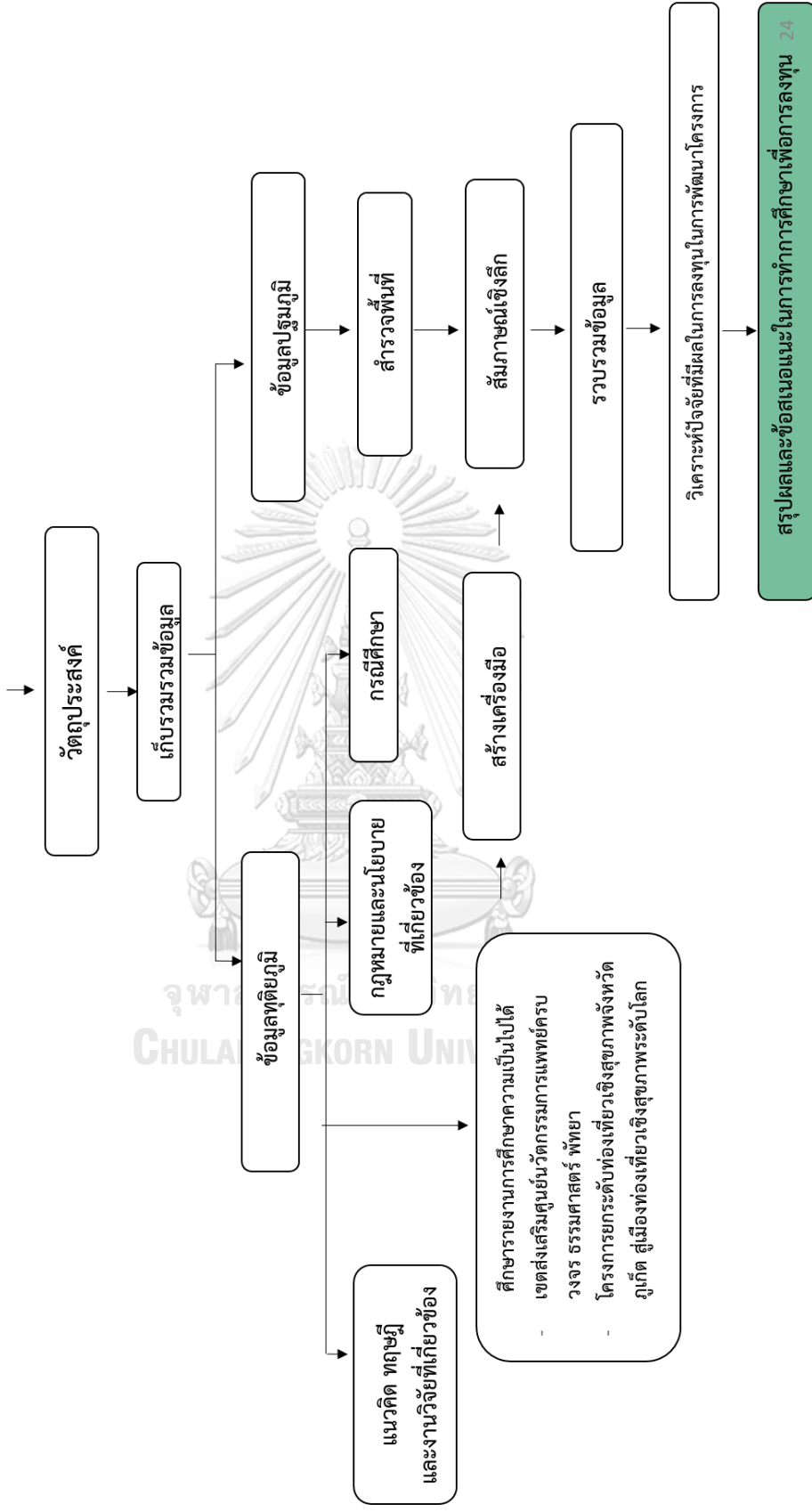
. นำข้อมูลด้านต่างๆที่ได้จากศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ การสำรวจพื้นที่โครงการ การสัมภาษณ์เชิงลึกมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การวางแผนการลงทุนและปัจจัยพิจารณาในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์การแพทย์ครบวงจร โดยเปรียบเทียบเล่มรายงานการวิเคราะห์ความเป็นไปได้โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา กับ โครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก รวมทั้งการวิเคราะห์จากข้อมูลการศึกษาและข้อมูลการสัมภาษณ์จากกลุ่มประชากร

3) การสรุปผลเสนอแนะ

ประเมินการวิเคราะห์การลงทุน และสรุปปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร และสร้างแรงจูงใจในการใช้พื้นที่ของนักลงทุนและกลุ่มผู้ใช้งาน รวมทั้งความเหมาะสมกับการใช้งานในด้านต่างๆ

โอกาสและข้อจำกัดพัฒนาศูนย์การแพทย์ศรบรรจง (Medical Hub) กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมการแพทย์ศรบรรจง ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

แผนภูมิที่ 5 แสดงวิธีดำเนินการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย หรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาต่อยอดองค์ความรู้ ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร	1.แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย หรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง - แนวคิดการเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพ - แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ - แนวคิดเรื่องการส่งเสริมการลงทุน 2.กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3.กรณีศึกษา 4.และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดได้ในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร	
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร	

2.1 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย หรือสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดการเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ธุรกิจการให้บริการทางการแพทย์และธุรกิจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเติบโตขึ้นสูงมาก เนื่องจากกระแสการตื่นตัวของประชากรโลกที่ให้ความสนใจและพยายามแสวงหาการดูแลสุขภาพที่ดีกว่า เร็วกว่า ถูกกว่า ประกอบกับการเดินทางไปในที่ต่าง ๆ มีความสะดวกสบายมากขึ้น รวมทั้งการติดต่อประสานงานและการประชาสัมพันธ์ผ่านการใช้ Internet มีความสะดวกรวดเร็ว ส่งผลให้เศรษฐกิจเชิงสุขภาพ (Wellness Economy) มีแนวโน้มการเติบโตในตลาดการท่องเที่ยวแบบ Wellness Tourism โดยเฉพาะในประเทศแถบเอเชียแปซิฟิก จึงถือเป็นโอกาสที่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคจะสามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพ จากธุรกิจการดูแลสุขภาพ รวมถึงธุรกิจและบริการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ในหลายๆ ประเทศจึงพยายามผลักดันให้ตนเอง เป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) โดยการสร้างจุดเด่นและตำแหน่งทางการตลาด (Positioning) ที่แตกต่างกันเพื่อดึงดูดผู้ใช้บริการให้เข้ามาในประเทศของตน โดยมีประเทศสำคัญในภูมิภาคที่มีศักยภาพในการแข่งขันและประกาศจะเป็น Medical Hub of Asia อาทิ สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลีใต้ อินเดียและประเทศไทย สำหรับประเทศไทย ภาครัฐเริ่มปูทางสู่การเป็นศูนย์กลาง

บริการสุขภาพนานาชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ของประเทศ ซึ่งมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับโรงพยาบาลชั้นนำของรัฐบาลและเอกชนที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญของแผนงานก็ได้พัฒนาและเตรียมความพร้อมทั้งจำนวนสถานที่เทคโนโลยี บุคลากรและการประชาสัมพันธ์ เพื่อรองรับความต้องการใช้บริการทางการแพทย์ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2560 - 2569) โดยแบ่งออกเป็น 4 ผลผลิตหลัก คือ

1. ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub)
2. ศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub)
3. ศูนย์กลางบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub)
4. ศูนย์กลางยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ (Product Hub)

ทั้งนี้จากการวิจัยของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (ธเนษ รัชชชัยรังค์, 2556) ได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพในประเทศไทย พบว่าจุดแข็งของประเทศไทยคือ มีตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพขนาดใหญ่ มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีสถานพยาบาลเอกชนชั้นนำ และแพทย์เฉพาะโรคของไทยมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของชาวต่างชาติ มีอัตราค่าบริการถูกเมื่อเทียบกับคุณภาพ รวมทั้งมีการบริการที่ดี และยังเปิดโอกาสให้มีการลงทุนในด้านการพัฒนาของภาครัฐและเอกชน จากภายในประเทศและจากต่างชาติ โดยไม่มีการกีดกัน ซึ่งประเทศไทยมีโอกาสในการเติบโตท่ามกลางสภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกันประเทศไทยมีอุปสรรคในด้านบุคลากร เนื่องจากปัญหาสมองไหลของบุคลากรจากภาครัฐสู่เอกชน รวมทั้งขาดแคลนบุคลากรและความสามารถในการจ่ายเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ และค่าตอบแทนที่จำกัดเมื่อเทียบกับประเทศอื่น

จากข้างต้นจากวิจัยนี้จึงศึกษาแนวทางการดำเนินการโครงการภายใต้โอกาสและอุปสรรคดังกล่าว ว่ามีแนวทางดำเนินการในรูปแบบใด

2) แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการท่องเที่ยว ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เช่น สถาบันส่งเสริมสุขภาพของโลก (Global Wellness Institute) ได้อธิบายกรอบแนวคิดของการส่งเสริมหรือรักษาสุขภาพไว้ว่า คำว่า “สุขภาพดี (Wellness)” เป็นความต่อเนื่องซึ่งขยายจากคำว่า “สุขภาพไม่ดี” (PoorHealth) ไปจนถึงคำว่า “มีชีวิตรความเป็นอยู่อย่างดีที่สุด” (Optimal Well-Being) การรักษาพยาบาล (Medicine) และการรักษาสุขภาพ (Wellness) เป็นสองวิธีการที่ต่อเนื่อง

และคาบเกี่ยวกัน ตัวอย่างของการรักษาพยาบาล (Medical Paradigm) มีลักษณะเป็นการเน้นถึงการรักษาผู้ป่วย ซึ่งมีความเจ็บป่วยอยู่แล้วในเบื้องต้น การดูแลรักษาพยาบาลจึงมักกระทำโดยแพทย์และผู้เชี่ยวชาญทางคลินิก (Clinicians) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยและผู้ให้บริการจึงมีลักษณะเป็นฉากๆ หรือเป็นตอน ในทางตรงกันข้ามตัวอย่างของการรักษาสุขภาพ (Wellness Paradigm) มีลักษณะเป็นความสมัครใจและขับเคลื่อนโดยความรับผิดชอบของตนเองบุคคลแต่ละคนเลือกที่จะรับเอากิจกรรมและการดำเนินชีวิตที่เป็นการป้องกันโรค ปรับปรุงสุขภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และนำพาพวกเขาไปไกลกับการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization : UNWTO) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจให้ได้รับความเพลิดเพลินและสุนทรีย์ภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพว่าหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามสดงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ/หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธี การนวด/อบ/ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ ตลอดจนการตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาล และอื่นๆ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) จึงมีการจัดรายการท่องเที่ยวพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้วิถีใช้พลังงานจากธรรมชาติมาบำบัดรักษาและสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้สดชื่นผ่อนคลายเป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรงปรับสภาพจิตใจและร่างกายให้สมดุล นอกจากนี้ สมบัติ กาญจนกิจ และคณะ (2561)4 ยังให้ความหมายที่มีแนวคิดคล้ายคลึงกันโดยได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไว้ว่า เป็นการ

ท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิถีการรักษาสุขภาพกายใจให้ได้รับความเพลิดเพลินและคุณภาพชีวิตที่ดี การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถแบ่งตามจุดมุ่งหมายและรูปแบบกิจกรรมออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ(Health Promotion Tourism)

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ ที่ท่องเที่ยวที่สวยงามในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ/หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธีการนวด/อบ/ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิตลอดจนการตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาลและอื่น ๆ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (ชนิดา ทวีศรี, 2557)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในปัจจุบันจะแบ่งตามจุดมุ่งหมายและรูปแบบกิจกรรมออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Tourism) โดยเป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการส่งเสริมและบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ โดยเป็นการพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเภทและรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization:

UNWTO) ได้แบ่งประเภท รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประกอบด้วย

1. การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการต่างๆ เช่น เวชศาสตร์ฟื้นฟู เซลล์บำบัด(Regenerative Medical) การผ่าตัดข้อต่อและเอ็น (Joint Replacement) ทันตกรรม/ทำฟัน (Dental Surgery) ศัลยกรรม (Cosmetic Surgery) การรักษาผู้มีบุตรยาก (IVF, Fertility) การแพทย์ทางเลือก (Alternative Treatments) เช่น การแพทย์จีน / ผังเข็ม การแพทย์แผนไทย และการรักษาด้วยไฟฟ้า เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวรูปแบบสปาและบริการส่งเสริมสุขภาพ (Wellness & Spa Tourism) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการต่างๆ เช่น การบำบัดความงาม (Beauty Treatment) สปา/ธาราบำบัดหรือวาริบำบัด (Spa:Hydrotherapy) ซึ่งเป็นการดูแล การรักษา บำบัดโดยการใช้น้ำ เพื่อให้ร่างกายมีความรู้สึกกระปรี้กระเปร่าผ่อนคลายความตึงเครียดเมื่อยล้า การนวดผ่อนคลาย (Massage & Relaxation Program) การบริการสุขภาพบำบัด (Healthy Treatment) โดยวิธีดีที่ออกซ์ การสวนลำไส้ใหญ่เพื่อล้างพิษ การบำบัดด้วยโอโซน โปรแกรมการลดน้ำหนัก การตรวจสุขภาพ

วิตามินบำรุงผิวพรรณ การให้ล้างพิษหลอดเลือดผ่านทางน้ำเกลือ ฯลฯ การออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพกาย (Exercise) เช่น โยคะ มวยไทย สอนกีฬาประเภทต่างๆ ฯลฯ สุขโภชนาการ (Healthy Food) เช่น การดูแลคุณค่าทางโภชนาการอาหาร การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมด้วย วิธีการทางธรรมชาติ (Spirit & Mind / Meditation) และ สมุนไพร / น้ำพุร้อนธรรมชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Herb / Hot Spring) และ

3. การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ (Elderly Tourism) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการต่างๆ เช่น สถานพักตากอากาศระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณ(Long Stay) บ้านพักผู้สูงอายุ (Senior Care) และศูนย์บริการผู้สูงอายุ

3) แนวคิดเรื่องการส่งเสริมการลงทุน

การส่งเสริมการลงทุนทั้งในประเทศและการลงทุนของไทยในต่างประเทศ เป็นมาตรการเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมการลงทุน สามารถทำได้ในลักษณะสิทธิประโยชน์ด้านภาษี เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดหย่อนภาษีเงินได้ เป็นต้น และสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษี เช่น การอนุญาตต่างชาติประกอบกิจการหรือลงทุน อนุญาตให้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน อนุญาตให้ช่างฝีมือ/ผู้ชำนาญการเข้ามาทำงาน เป็นต้น

นอกจากนี้ยังรวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อกระตุ้นปัจจัยประกอบให้เกิดการลงทุน และเพื่อรองรับการให้บริการกับการพัฒนาโครงการในอนาคตอีกด้วย

โดยกิจการที่รัฐจะส่งเสริมการลงทุนนั้นจะเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รัฐส่งเสริม โดยการพัฒนาโครงการศูนย์การแพทย์ครบวงจรมีพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมจะสามารถขอการส่งเสริมการลงทุนได้ หรือจัดตั้งในพื้นที่ที่มีการส่งเสริมการลงทุน เช่น ในพื้นที่เขตส่งเสริมตามประกาศของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นต้น

2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1) กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน

นโยบายส่งเสริมการลงทุน 8 ปี (พ.ศ. 2558-2565) ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2557 ซึ่งบังคับใช้กับคำขอที่ยื่นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558

เป้าหมายส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2557

1. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างนวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาค

บริการ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

2. ส่งเสริมกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานทดแทน เพื่อการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน

3. ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของการลงทุน (Cluster) ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า

4. ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นที่เกื้อกูลต่อการสร้างความมั่นคงในพื้นที่

5. ส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนทั้งในและนอกนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

6. ส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทย และเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก

โดยนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร ได้แก่ ส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และนโยบายคลัสเตอร์ คือ การยกระดับพื้นที่ที่มีศักยภาพและเป็นฐานการผลิตในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อรองรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต โดยจะมีการเชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกันและกันขององค์ประกอบต่างๆ ในลักษณะคลัสเตอร์ เพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

คลัสเตอร์สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (Super Cluster) ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์โทรคมนาคม ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดิจิทัล อากาศยาน อุปกรณ์อัตโนมัติและหุ่นยนต์ นวัตกรรมด้านอาหาร และการแพทย์ครบวงจร ประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี **ชลบุรี** ระยอง ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครราชสีมา เชียงใหม่ และภูเก็ต

ทั้งนี้คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก ให้เขตส่งเสริมศูนย์การแพทย์ครบวงจรธรรมศาสตร์ (พทยา) (EECmd) เป็นพื้นที่เขตส่งเสริมเพื่อกิจการพิเศษ โดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์ คือ หากเป็นกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตั้งแต่ 5 – 8 ปีขึ้นไป จะได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มเติมอีก 2 ปี แต่หากเป็นกิจการพัฒนาเทคโนโลยีเป้าหมายและกิจการสนับสนุน ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 10 ปีอยู่แล้ว จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มอีก 1 ปี

2) กฎหมายเกี่ยวกับผังเมือง

กฎหมายเกี่ยวกับผังเมือง ได้แก่ พรบ.การผังเมือง พ.ศ.2562 มีความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่เนื่องจากการพัฒนาประเทศในแง่การควบคุมและส่งเสริม จำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ โดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรงรักษาเมือง พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์พื้นที่ที่จะต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ โดย “การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่างๆ สำหรับเป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคุมกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุลักษณะความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

2.3 กรณีศึกษา

การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรไม่ได้มีเฉพาะในไทยเท่านั้น แต่ประเทศอื่นก็มีการพัฒนาโครงการในลักษณะเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้รวบรวมกรณีศึกษาที่มีการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในภูมิภาคเพื่อเป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาในบริบทที่ใกล้เคียง รวมทั้งเป็นการศึกษาคู่แข่งอีกด้วย ดังนี้

1) ประเทศมาเลเซีย

มาเลเซียเริ่มมีแนวคิดพัฒนา Medical Hub ในช่วงปลายทศวรรษ 90 ขณะที่ประเทศโรงพยาบาลเอกชนกำลังเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจ มีจำนวนผู้ใช้บริการลดลง ในปี ค.ศ. 1998 มาเลเซียได้ตั้งคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและทางการแพทย์ (The National Committee for Promotion of Medical and Health Tourism) ซึ่งมีตัวแทน

ภาครัฐทั้งจากกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงท่องเที่ยว และตัวแทนภาคเอกชนทั้งที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการสุขภาพโดยตรง เช่น สมาคมโรงพยาบาลเอกชน และโรงพยาบาลต่างๆ และตัวแทนภาคเอกชนที่ไม่เกี่ยวกับธุรกิจสุขภาพโดยตรง แต่มีส่วนเกี่ยวเนื่อง ได้แก่ สมาคมการท่องเที่ยวและทัวร์ สายการบิน ฯลฯ ทำงานร่วมกัน กลยุทธ์สำคัญของมาเลเซียคือ การชูภาพลักษณ์ประเทศมุสลิมเพื่อดึงดูดผู้ป่วยที่มาจากกลุ่มประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยผลการดำเนินการล่าสุด มีผู้ป่วยต่างชาติเดินทางมาเลเซียจำนวนทั้งสิ้น 583,296 คนจาก 20 กว่าประเทศ โดยผู้ป่วยจากอินโดนีเซียมีจำนวนมากที่สุด 335,150 คนนอกเหนือจากกลุ่มประเทศมุสลิมแล้ว เป้าหมายหลักธุรกิจ Medical Hub ของมาเลเซียได้แก่ ผู้ป่วยมีฐานะจากกลุ่มประเทศที่ยังขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ กลุ่มประเทศที่มี ค่าบริการทางการแพทย์สูง และกลุ่มประเทศที่ผู้รับบริการต้องรอเวลาเข้ารับการรักษาทางการแพทย์นาน

2) ประเทศสิงคโปร์

จุดเริ่มต้น Medical Hub ของสิงคโปร์ ไม่ต่างจากประเทศอื่นในภูมิภาค คือ ในช่วงที่เผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ ค.ศ. 1997 ที่จำนวน ผู้ป่วยในโรงพยาบาลเอกชนของสิงคโปร์ลดลง รัฐบาลสิงคโปร์ได้ก่อตั้ง Singapore Medicine ในปี ค.ศ. 2003 เพื่อทำหน้าที่ผลักดันให้สิงคโปร์เป็นผู้นำด้านการให้บริการทางการแพทย์ในเอเชีย โดยเน้นส่งเสริมให้สิงคโปร์เป็นประเทศปลายทางสำหรับการดูแลรักษาขั้นสูง นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ยังได้จัดตั้งองค์กรทำหน้าที่สนับสนุน ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ (The Economic Development Board) ทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนและเพิ่มขีดความสามารถในอุตสาหกรรมด้านสุขภาพ องค์กรวิสาหกิจระหว่างประเทศของสิงคโปร์ (International Enterprise Singapore) ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ทำให้เกิดการเติบโตและขยายตัวของกลุ่มธุรกิจของสิงคโปร์ในต่างประเทศ และคณะกรรมการการท่องเที่ยวสิงคโปร์ (The Singapore Tourism Board) ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการสร้างตราสินค้าและการตลาดของ การบริการสุขภาพในต่างประเทศ กลยุทธ์สำคัญของสิงคโปร์คือ การเน้นการให้บริการการแพทย์ขั้นสูง และการสร้างมาตรฐานของโรงพยาบาลให้ได้รับการรับรองในระดับนานาชาติ มีโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน Joint Commission International (JCI) Accreditation ของสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังร่วมมือกับประเทศตะวันตกจัดตั้ง สถานบริการ เช่น ร่วมมือกับสถาบันจอห์น ฮอปส์กิน ของสหรัฐ จัดตั้ง Johns Hopkins - Singapore International Medical Centre และร่วมมือกับมหาวิทยาลัย Duke จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ Duke - NUS Graduate Medical School ทั้งมาเลเซียและสิงคโปร์ ประสบปัญหาคล้ายคลึงกับประเทศไทย คือมีความพยายามผลักดันประเทศสู่การเป็น Medical Hub ขณะที่ประเทศกำลังเผชิญกับการขาดแคลนบุคลากรด้านสุขภาพ

ซึ่งทั้งสองประเทศได้แก้ไขปัญหาด้วยการอนุญาตให้แพทย์จากต่างประเทศไปประกอบวิชาชีพในประเทศได้

3) ประเทศอินเดีย

อินเดียเป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญกับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยชูจุดขายในเรื่องของราคาที่ถูกลงกว่าแต่การรักษาพยาบาลได้มาตรฐานระดับโลก และนำการรักษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ เช่น อายุรเวช โยคะ เป้าหมายสำคัญของอินเดียคือ กลุ่ม ผู้ทำประกันสุขภาพในประเทศตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งอินเดียทำความร่วมมือกับบริษัทประกันต่างชาติให้ส่งตัวลูกค้าที่ต้องการ รับบริการมาที่อินเดียแทนการรักษาในประเทศ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่ารัฐบาลอินเดีย ให้การสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น การให้วีซ่าประเภท M (Medical Visa) ซึ่งเป็นวีซ่าเฉพาะสำหรับผู้ป่วยต่างชาติที่ต้องการเดินทาง เข้ามารับการบริการด้านการแพทย์ในประเทศ โดยมีอายุไม่เกิน 1 ปี และสามารถขอรับการขยายระยะเวลาการตรวจลงตราได้เพิ่มอีกไม่เกิน 1 ปี อย่างไรก็ตามมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยกลุ่มนักเคลื่อนไหวเพื่อสุขภาพของในประเทศอินเดียได้ตั้งคำถามถึง วัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการใช้พลังงานและความพยายามในการดึงคนต่างชาติ มาภาคเอกชนในอินเดียในเมื่อประชากรจำนวนมากของอินเดียยังเข้าไม่ถึง การบริการสาธารณสุข

4) ประเทศเกาหลีใต้

ใน ค.ศ. 2009 เกาหลีใต้ได้ประกาศให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นหนึ่งใน 17 อุตสาหกรรมสำคัญที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ในอนาคต แต่ละเมืองจะสร้างกลยุทธ์ที่แตกต่างกันเพื่อดึงดูดผู้รับบริการชาวต่างชาติ เช่น เมืองปูซาน ซึ่งปัจจุบันเป็นที่นิยมของชาวญี่ปุ่น สำหรับการหยุดพักผ่อนและการผ่าตัดความงาม ได้ตั้งศูนย์เพื่อการแปลภาษาสำหรับชาวต่างชาติ เพื่ออำนวยความสะดวกชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการ เมืองแดกูพยายามสร้างตราสินค้าของตัวเอง ภายใต้ชื่อ Medi Citi เมืองกวางวอนได้เซ็นสัญญากับองค์การท่องเที่ยวของเกาหลีใต้ (Korean Tourism Organization; KNTO) ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยตั้งเป้าที่จะดึงดูดผู้ป่วยจำนวนหนึ่งหมื่นคน รัฐบาลเกาหลีใต้ยังได้ร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างโครงการ The Jeju Health Town บนเกาะเจอู เพื่อดึงดูดผู้ป่วยต่างชาติ โดยภายในโครงการไม่เพียงแต่จะเป็นเมืองแห่งการรักษาเท่านั้น แต่ยังมีแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ มีการนำเสนอสิ่งเกี่ยวกับวัฒนธรรม การศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังมีเสียงกังวลว่าเกาหลีใต้ยังไม่พร้อมในหลายด้านโดยเฉพาะการจัดการข้อพิพาทหรือฟ้องร้องทางการแพทย์ ซึ่งเริ่มกลายเป็นประเด็นทางสังคม นอกจากนี้ยังมีเรื่องความพร้อมด้านภาษาของบุคลากร ซึ่งจากรายการการศึกษาได้ให้ความเห็นว่ารัฐบาลควรทำกรอบกฎหมายที่เหมาะสมให้เรียบร้อยก่อนที่จะนำผู้ป่วยต่างชาติเข้ามา ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า รูปแบบการพัฒนาของประเทศเกาหลีใต้มีรูปแบบการพัฒนาที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการบริการสุขภาพที่ครบวงจร

ทันสมัย และมีการอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ในการเข้าถึงบริการตั้งแต่ก่อนเดินทางจนกระทั่งเสร็จสิ้น การรับบริการ (Pre and Post Service) เชื่อมโยงอุตสาหกรรมรอบด้าน ทั้งทางการแพทย์ สุขภาพ เทคโนโลยี IT และ บันเทิง ถือเป็นจุดแข็งที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยรัฐบาลประกาศการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านสุขภาพของเกาหลีใต้ภายใต้แนวทาง Medical Korean 4.0 ที่ครอบคลุมกิจกรรมเพื่อสุขภาพและชีวิตที่ดี (Health and Wellness) การดำเนินการในหลายมาตรการทั้งจากบทบาทของภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่นในการส่งเสริมศักยภาพด้านการแข่งขันให้แก่การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพของเกาหลีใต้ ซึ่งคล้ายกับกรณีของประเทศไทย ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากนโยบายของรัฐ และผลักดันให้เกิดความร่วมมือของหลายภาคส่วน รวมทั้งการกระจายไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศ โดยผนวกจุดเด่นของแต่ละพื้นที่ เชนเช่นเดียวกับการพัฒนาในพื้นที่พญาและภูเก็ต

อย่างไรก็ดี นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้สร้างผลกระทบต่อสถานะด้านสุขภาพและสาธารณสุขของประชาชนในประเทศ โดยเฉพาะการนำไปสู่ระบบที่ไม่เท่าเทียมด้านสุขภาพ เนื่องจากความต้องการทางการแพทย์มากขึ้น

จากการศึกษากรณีศึกษา พบว่า การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร เป็นนโยบายที่มีการผลักดันกันในหลายประเทศ เนื่องจากสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่จะต้องมีการผลักดันจากนโยบายระดับประเทศ เนื่องจากเป็นการบูรณาการหลายภาคส่วนในประเทศเข้าด้วยกัน ซึ่งแต่ละประเทศมีแนวทางการผลักดันรูปแบบและจุดเด่นของแต่ละแห่งแตกต่างกัน เพื่อแข่งขันกับพื้นที่อื่นและมีผลสัมฤทธิ์ และอุปสรรคที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นต้นแบบการพัฒนาศูนย์การแพทย์ในประเทศไทย

2.4 วิชยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า มีวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 6 เล่ม โดยแบ่งความสอดคล้องเป็น 2 ประเภทคือ วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องแนวทางการดำเนินโครงการ การศึกษาโอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาโครงการ ซึ่งระบุดังตารางดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงตารางสรุปวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์

ผู้วิจัย	รัฐพล สันสน อมรรัตน์ ศรีวานฉัตร มนทิگانต์ เอี่ยมโซ่ สิริกฤ ประเสริฐสมบูรณ์ (2561) ¹⁵	อรสุณี มูลละ(2555) ¹⁶	ธรรมรัตน์ มะโรหบุตร (2561) ¹⁷
หัวข้อวิจัย	การวิเคราะห์ความต้องการการและปัจจัยการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพนานาชาติ	แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร	ยุทธศาสตร์นโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) กับสถานการณ์ที่สะท้อนผลกระทบต่อระบบสุขภาพของประเทศไทย
วัตถุประสงค์	เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความต้องการและปัจจัยทางการตลาดสำหรับการตลาดสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพชาวต่างชาติเพื่อการตัดสินใจเลือกและความภาคภูมิใจของนักท่องเที่ยวสุขภาพในประเทศไทย	1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวต่างชาติในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ อายุ และถิ่นพำนัก	1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ภายใต้นโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และผลกระทบที่มีต่อระบบสุขภาพของประเทศไทย 2. เพื่อทบทวนสถานการณ์ภายใต้นโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) และผลกระทบที่มีต่อระบบสุขภาพของประเทศไทย

¹⁵ รัฐพล สันสน อมรรัตน์ ศรีวานฉัตร เอี่ยมโซ่ และสิริกฤ ประเสริฐสมบูรณ์, การวิเคราะห์ความต้องการและปัจจัยการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพนานาชาติ, 2561

¹⁶ อรสุณี มูลละ, แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร, 2555

¹⁷ ธรรมรัตน์ มะโรหบุตร, ยุทธศาสตร์นโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) กับสถานการณ์ที่สะท้อนผลกระทบต่อระบบสุขภาพของประเทศไทย, 2561

ผู้วิจัย	รัฐพล สันสน อมรรัตน์ ศรีวาณัติ มณฑิตกานต์ เอี่ยมใช้ สิริกุล ประเสริฐสมบุญ (2561) ¹⁵	อรสุณี มูลละ(2555) ¹⁶	ธรรมารัตน์ มะโรหบุตร (2561) ¹⁷
ผล การศึกษา	<p>ความต้องการของนักศึกษาทางการแพทย์และสุขภาพในประชาชาติมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก การท่องเที่ยวทางการแพทย์และสุขภาพในประเทศไทย ซึ่งนักท่องเที่ยว ซึ่งมาจากประเทศไทยมีความสำคัญกับการใช้บริการ สปาเพื่อสุขภาพ เนื่องจากประเทศไทยมีชื่อเสียง ในด้านการรักษา นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการบริการ ที่นันทกรรม เนื่องจากเป็นการรักษาที่ต้องการความพิถีพิถันซึ่งทันตแพทย์ ของประเทศไทยสามารถทำได้ดีและเป็นที่ยอมรับ</p> <p>ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิง การแพทย์และสุขภาพ คือ การสื่อสารการตลาด รองลงมาคือปัจจัยด้าน ราคา</p>	<p>แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือเรื่องการเดินทางและระบบขนส่งมวลชน ในเชิงวัฒนธรรมคือความ แปลกใหม่ของวัฒนธรรม และ มีโอกาสได้ติดต่อกับผู้คนที่ต่างถิ่นใหม่ ซึ่งผู้มาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพส่วนใหญ่ ต้องการปลดปล่อยความเหนื่อยล้า จากการทำงาน จึงเติมเต็มด้วยการ นำชีวิตตัวเองให้สุขภาพดีขึ้น</p>	<p>พัฒนาการของนโยบายการเป็นศูนย์กลางทาง การแพทย์ (Medical Hub) เกิดขึ้นมาจากการ เพิ่มขึ้นของผู้รับบริการชาวต่างชาติที่เดินทางเข้า มาบริการรักษาพยาบาลในประเทศไทยโดยเฉพาะ ในภาคเอกชน โดยในระยะแรกผู้รับบริการได้ใช้ บริการด้านการแพทย์เพื่อความงาม ต่อมาได้หัน มาใช้บริการด้านการแพทย์ที่มีลักษณะซับซ้อน มากขึ้น จุดเด่นของประเทศไทยในแง่ของการมี ค่าบริการทางการแพทย์ที่ไม่สูงเกินไป ประกอบกับคุณภาพและการบริการทั้งเทคโนโลยี และบุคลากรที่ให้การรักษาก็ดีและเป็นที่ยอมรับ การเพิ่มขึ้นของจำนวนชาวต่างชาติที่เข้ามา รักษาพยาบาลได้รับการส่งเสริมจากนโยบายรัฐ ตามแผนยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิด Medical Hub ทำให้เกิดธุรกิจโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น อย่างมาก แต่ก็ทำให้เกิดผลกระทบต่อบรรบบ โดยเฉพาะด้านบุคลากรที่ลี้ภัยไปโรงพยาบาล เอกชน</p>

ตารางที่ 3 แสดงตารางสรุปวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการ การศึกษา โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาโครงการ

ผู้วิจัย	ชลภวัต บริรักษ์เจริญ (2541)	พัชรินทร์ สุรกาญจน์กุล(2559)	จักรกริช วิสุทธินันท์ (2652)
หัวข้อวิจัย	อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขการพัฒนาที่อยู่อาศัยในเขตเมืองใหม่ อำเภอเสมีต จังหวัดชลบุรี ¹⁸	ผลกระทบของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ¹⁹	โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ ตามหลักมาตรฐานการ PUD : กรณีศึกษาโครงการถนนกรุงเทพฯ-ตาดใหม่
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1.เพื่อศึกษาสภาพความเป็นมาของโครงการ โดยนำที่ดินรัฐมาพัฒนาเป็นโครงการเพื่อที่อยู่อาศัย 2.เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของการอยู่อาศัยในชุมชนเมืองใหม่ชลบุรี 3.เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายชุมชน 4.เพื่อเสนอแนวทางการจัดการที่อยู่อาศัยในชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ศึกษาโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่บริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีความคล้ายคลึงกันเพียงใด 2. ศึกษาสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ผู้ประกอบการจะได้รับภายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อนำมาวิเคราะห์ว่าส่งผลกระทบต่ออาหารรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ศึกษาแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ PUD 2.ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ของเอกชน เมื่อนำมาใช้มาตรฐาน PUD 3. วิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เมื่อมาใช้มาตรฐาน PUD 4. เสนอแนะแนวทางให้เกิดการใช้มาตรฐาน PUD

¹⁸ ชลภวัต บริรักษ์เจริญ, อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขการพัฒนาที่อยู่อาศัยในเขตเมืองใหม่ อำเภอเสมีต จังหวัดชลบุรี, 2541

¹⁹ พัชรินทร์ สุรกาญจน์กุล, ผลกระทบของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559

ผู้วิจัย	ชลภวัต บริรักษ์เจริญ (2541)	พัชรินทร์ สุรกาญจน์กุล(2559)	จักรกริช วิสุทธีพันธ์ (2652)
ผลการศึกษา	<p>1.ควรมีการจัดการระบบสารสนเทศยุคใหม่ให้ครบครัน</p> <p>2.มีปัญหาในแง่การบริหารจัดการและติดขัดข้อมูลมากมายควรมีหน่วยงานในการกำกับดูแล</p> <p>3.เมื่อจึงใหม่ไม่ได้มีการวางแผนในเรื่องที่ตั้งและการใช้ที่ดิน จึงเกิดการขยายตัวของเมืองและแบ่งประเภทจากเมื่อเดิม</p> <p>4.การดำเนินโครงการใหม่ควรพิจารณาผลกระทบในเชิงลบให้ครบถ้วนเพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียที่ดินงบประมาณและที่ดิน</p>	<p>1.จากพรบเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีข้อส่งเสริมให้ภาคเอกชนมาลงทุน ไม่ว่าจะเป็นมาตรการลดหย่อนภาษี มาตรการด้านการถือครองที่ดิน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>2. หน้าที่รับผิดชอบและภาระหน้าที่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้อำนาจแก่หน่วยงานที่กำกับดูแล แต่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกในการกระจายอำนาจและการบริหารจัดการภายในพื้นที่</p>	<p>ผลการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างโครงการเดิมกับโครงการที่นำมามาตรการ PUD มาใช้นั้นมีโอกาศและข้อจำกัดดังนี้</p> <p>โอกาส มาตรการPUD มีความยืดหยุ่นในการขออนุญาตการใช้ที่ดินทั้งอาคารและ ความหนาแน่น ทำให้รูปแบบการลงทุนมีความหลากหลายและยืดหยุ่นในระยะยาว ข้อจำกัด ไม่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตเพราะมีการโยกย้ายความหนาแน่น รวมทั้งมีปัจจัยเสี่ยงกรณีแยกโฉนด อีกทั้ง FAR และ OSR ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจึงไม่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ในภาพรวม</p>

สรุปวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งจากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง แนวทางการดำเนินโครงการ การศึกษาโอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาโครงการนั้นสามารถนำมาประกอบการวิจัยโดยจะเป็นการ นำข้อมูลดังกล่าวเพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงแรงจูงใจ ที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมาประกอบในมุมมองของผู้ใช้หรือ Demand เพื่อศึกษาว่าโครงการที่เป็น ขอบเขตการวิจัยที่การศึกษามีการคำนึงถึงหรือไม่ หรือพิจารณาปัจจัยด้านผู้ใช้งานอย่างไร นอกจากนี้ จากการศึกษาวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์การแพทย์หรือโครงการรัฐขนาดใหญ่ล้วนมี ผลกระทบทั้งในเชิงนโยบาย สังคม และพื้นที่ ในการศึกษาการลงทุนที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องมีการศึกษา ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเช่นกัน ซึ่งผู้วิจัยสามารถรวบรวมปัจจัยเชิงผลกระทบมาประกอบการพิจารณา รวมกับการศึกษาข้อมูลหัตถ์ภูมิอื่นๆเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับการศึกษาในลงทุนโครงการเขตส่งเสริม เศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการ ยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก”

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้ประกอบด้วยการศึกษาวิจัยในเชิงเอกสารและการศึกษาเชิงสำรวจการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย แล้วนำมาวิเคราะห์โอกาสและข้อจำกัดรวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร สามารถจำแนกรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

- 3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย
- 3.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
- 3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

3.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยกำหนดโดยการนำตัวแปรและประเด็นที่ต้องการศึกษามาเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงตัวแปร และเครื่องมือในงานวิจัย

วัตถุประสงค์	ตัวแปรหลัก	ตัวแปรรอง	เครื่องมือ	กลุ่มประชากร	คำตอบในงานวิจัย
เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร		- ข้อมูลพหุติยภูมิ - การสัมภาษณ์เชิงลึก	เจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลโครงการ	- แนวคิดและแนวทางการดำเนินโครงการ - ผลความคืบหน้าในการที่ผ่านมา โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร
เพื่อวิเคราะห์ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร	ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด	- ปัจจัยด้านกายภาพ - ปัจจัยด้านการตลาด - ปัจจัยด้านการเงิน	- ข้อมูลพหุติยภูมิ - การสัมภาษณ์เชิงลึก	ผู้ประกอบการโครงการที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียง	- ความต้องการของนักลงทุนและผู้ใช้ต่อพัฒนาศูนย์การแพทย์ - ปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการลงทุน - โอกาสและข้อจำกัดในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร
เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร	แนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร		- ข้อมูลพหุติยภูมิ - การสัมภาษณ์เชิงลึก	กรณีศึกษาในต่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง	ข้อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมที่มีความเป็นไปได้เพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์

3.2. ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยจะทำการศึกษา ดังนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นซึ่งเป็นข้อเท็จจริง แนวความคิด กฎหมายและนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งได้จากตำรา งานวิจัย บทความและเอกสารอื่นๆ รวมถึงเอกสารของทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์การพัฒนาศูนย์การแพทย์ศรบริวารในต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ผลการศึกษาร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการแจกแบบสอบถาม

2. ข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นการศึกษาจากการสำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการแจกแบบสอบถาม โดยมีวิธีการดังนี้

- การสำรวจและจัดเก็บข้อมูล
- การสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้าง (In depth Interview)

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลด้านต่างๆที่ได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ การสำรวจพื้นที่โครงการ การสัมภาษณ์เชิงลึกมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การวางแผนการลงทุนและปัจจัยพิจารณาในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์การแพทย์ศรบริวาร โดยเปรียบเทียบเล่มรายงานการวิเคราะห์ความเป็นไปได้โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ศรบริวาร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา กับ โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก รวมทั้งการวิเคราะห์จากข้อมูลการศึกษาและข้อมูลการสัมภาษณ์จากกลุ่มประชากร

3) การสรุปผลเสนอแนะ

ประเมินการวิเคราะห์การลงทุน และสรุปปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการลงทุนศูนย์การแพทย์ศรบริวาร ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ศรบริวาร และสร้างแรงจูงใจในการใช้พื้นที่ของนักลงทุนและกลุ่มผู้ใช้งาน รวมทั้งความเหมาะสมต่อการใช้งานในด้านต่างๆ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการวิจัยเพื่อให้ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการวิจัย และสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

ขั้นทฤษฎี

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ เอกสาร บทความ
2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) จากสิ่งตีพิมพ์และข้อมูลอินเทอร์เน็ต เกี่ยวข้องกับการลงทุนด้านศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ทั้งในด้านกฎหมาย มาตรการส่งเสริมต่างๆ โครงการพัฒนา และแนวโน้มความต้องการในแง่ต่างๆทั้งในด้าน Demand และ Supply
3. รายการศึกษาความเป็นไปได้โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญาและโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

4. กรณีศึกษาการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในต่างประเทศ

ขั้นปฐมภูมิ

1. การสังเกตการณ์และการสำรวจพื้นที่ (Observation)
2. สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) โดยสร้างแบบสอบถามสัมภาษณ์ จากการศึกษาข้อมูลทฤษฎี และการสำรวจพื้นที่ โดยทำการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) ทั้งหมด 3 กลุ่ม เพื่อทราบปัจจัยส่งเสริม และอุปสรรค ในการพัฒนาโครงการรวมทั้งความคาดหวังต่อโครงการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และการบันทึกเทป ประกอบด้วย

2.1 เจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลโครงการ ได้แก่ เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พญา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

2.2 ผู้ประกอบการโครงการที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียง ได้แก่ ผู้ประกอบการในธุรกิจเกี่ยวกับศูนย์การแพทย์

2.3 ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ด้านอุตสาหกรรมแพทย์หรือการจัดตั้งศูนย์การแพทย์ผู้ประกอบการโครงการ
- ด้านการลงทุนสังหาริมทรัพย์
- ด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยจะศึกษาพื้นที่ 2 พื้นที่ ได้แก่ โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา กับ โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก โดยการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิและการสัมภาษณ์จากผู้แทนกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 พื้นที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลโครงการ ผู้ประกอบการโครงการที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียง และ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำข้อมูลด้านต่างๆที่ได้จากศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ การสำรวจพื้นที่โครงการ การสัมภาษณ์เชิงลึกมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การวางแผนการลงทุนและปัจจัยพิจารณาในการพัฒนาพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์การแพทย์ครบวงจร โดยเปรียบเทียบเล่มรายงานการวิเคราะห์ความเป็นไปได้โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา กับ โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก รวมทั้งการวิเคราะห์จากข้อมูลการศึกษาและข้อมูลการสัมภาษณ์จากกลุ่มประชากร

3.6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร และสร้างแรงจูงใจในการใช้พื้นที่ของนักลงทุนและกลุ่มผู้ใช้งาน

บทที่ 4

ข้อมูลทั่วไปกรณีศึกษา

การศึกษาโอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก พื้นที่ศึกษาคือ พื้นที่ที่คัดเลือกด้วยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ในบทนี้ทางผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษาที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้มาจากการลงสำรวจพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ในบทต่อไป โดยผู้วิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 ข้อมูลการบริการทางการแพทย์ของไทย

4.1.1 นโยบายที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนามามากกว่าศตวรรษ โดยอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ในภาครัฐมีกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมมือกับกระทรวงต่างประเทศในระยะแรกและมีความร่วมมือกับกระทรวงอื่นๆในระยะต่อมา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา ยุทธศาสตร์หลักที่ใช้ในการดำเนินงานนโยบายนี้ สิ้นสุดไปแล้ว 2 ฉบับ คือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (พ.ศ. 2547 – 2551) (Thailand : The Excellent Medical Hub of Asia) แผนนี้เป็นแผนฉบับแรกมีสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก มีเป้าหมาย 3 ประการ คือ

- 1) เป็นศูนย์กลางการแพทย์ของเอเชีย
- 2) เป็นศูนย์กลางการดูแลสุขภาพของเอเชีย
- 3) เป็นแหล่งกำเนิดของสมุนไพรที่ทรงคุณค่าเพื่อการมีสุขภาพที่ดี

ทั้งนี้ นโยบายในการพัฒนาประเทศตั้งเป้าว่าจะสร้างรายได้เข้าประเทศประมาณ 2 แสนล้านบาท โดยแบ่งออกเป็นธุรกิจรักษาพยาบาล 1.4 แสนล้านบาท ธุรกิจด้านสปาและนวดแผนไทยกว่า 5 หมื่นล้านบาท และผลิตภัณฑ์สุขภาพมูลค่าเกือบ 2 หมื่นล้านบาท การดำเนินงานตามแผนระยะแรกนั้นในส่วนของบริการรักษาพยาบาล ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยภาคเอกชนเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ในขณะที่บริการด้านธุรกิจสปาและนวดไทยยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายสามารถสร้างรายได้เพียง 70-80% ของที่ตั้งเป้าไว้

2. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (พ.ศ. 2553-2557) มุ่งเน้นการเสริมสร้างและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจบริการสุขภาพ ด้วยการมุ่งพัฒนาระบบบริการสุขภาพของประเทศไทยให้มีมาตรฐานสากลทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการเสริมสร้างจุดแข็งและลดผลกระทบจากยุทธศาสตร์การเป็น “Medical Hub of Asia” ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเพิ่มมูลค่าผลผลิตบริการด้วยฐานความรู้เพื่อสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเพื่อให้ได้ผลผลิตที่แตกต่างสามารถก้าวไปในสาขาที่ประเทศไทยมีความชำนาญอย่างแท้จริง โดยยกระดับวิสัยทัศน์สู่ระดับโลก คือ Thailand as World Class Health Care Provider โดยกำหนดเป้าหมายหลัก 4 ด้าน คือ

1) การพัฒนาบริการรักษาพยาบาลเพื่อเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ระดับโลก (Thailand is the Excellent Medical Hub of the World)

2) การพัฒนาบริการส่งเสริมสุขภาพเป็นศูนย์กลางธุรกิจบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพระดับโลก (Thailand is the World Class Destination)

3) การพัฒนาเป็นศูนย์กลางธุรกิจบริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกระดับโลก (Thailand is the World Class Thai Traditional and Alternative Medicine Destination)

4) การพัฒนาเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกยาสมุนไพรไทย และผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้มาตรฐานสากล (Thailand is the World Class of Herbs)

ยุทธศาสตร์ระยะที่ 2 นี้ ประมาณการรายได้ที่จะได้รับในช่วง 5 ปีไว้ที่ 400,000 ล้านบาทและเสนอให้มีการจัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ” ภายใต้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข เพื่อติดตามและประเมินผลโดยเฉพาะ เพื่อแก้ไขจุดอ่อนและปัญหาอุปสรรคในแผนแรกในระหว่างการดำเนินนโยบายระยะที่ 2 นี้ กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอแผนพัฒนาสุขภาพ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อใช้เป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาด้านสุขภาพของประเทศต่อจากแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่สิ้นสุดลง ซึ่งแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 11 มุ่งพัฒนาและสร้างเอกภาพและธรรมาภิบาลของระบบสุขภาพ ให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม สร้างหลักประกัน และการจัดบริการที่ครอบคลุม เป็นธรรมและให้คุณค่าของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ ซึ่งเป็นแนวทางที่ส่งเสริมนโยบายศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติและป้องกันผลกระทบด้านลบต่อประชาชนชาวไทยในระดับหนึ่ง

นอกจากยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาเป็นศูนย์กลางสุขภาพที่กล่าวมาในข้างต้น แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายหรือกฎหมายต่างๆที่ประกาศใช้ในช่วงเวลาของการพัฒนานั้นมีส่วนสนับสนุนต่อการพัฒนาเป็นศูนย์กลางสุขภาพ

ยกตัวอย่าง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) กำหนดแนวทางและวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศไทย มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการสุขภาพ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพควบคู่กับการพัฒนาระบบสาธารณสุขให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมการแพทย์ทางเลือก การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสุขภาพของประเทศ การพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขให้เหมาะสมทั้งการผลิตและการกระจายบุคลากร ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ ปฏิรูปกฎหมาย และกฎ ระเบียบต่างๆให้เอื้อต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขัน

ต่อมาเมื่อมีคณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาปกครองบ้านเมือง คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อ 12 กันยายน 2557 มีนโยบายที่เกี่ยวกับด้านสุขภาพ คือ นโยบายข้อ 5 การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพประชาชน ซึ่งรัฐบาลแสดงเจตนารมณ์ที่จะวางรากฐานพัฒนาและเสริมความเข้มแข็งให้แก่การให้บริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชนโดยเน้นความทั่วถึง ความมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ และชักจูงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย เห็นได้ว่านโยบายการพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพ

จากข้างต้นในภาพรวมได้ให้ความสำคัญและมีการดำเนินการในทิศทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาเป็นเมดิคัลฮับถึงแม้จะขาดความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายในระดับชาติเพราะมีเหตุการณ์บ้านเมืองไม่สงบจนมีการยึดอำนาจโดย คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) และเปลี่ยนรัฐบาลในช่วงปีพ.ศ.2550-2551 ก็ตาม ในระยะเวลาการดำเนินงานที่ผ่านมาสิบกว่าปี มีนโยบายบางเรื่องที่คณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นเห็นชอบและอนุมัติหลักการให้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนนโยบายเมดิคัลฮับ แต่สร้างความกังวลให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ชนบทและเครือข่ายประชาสังคมและผู้บริโภค จนเกิดกระแสคัดค้าน ได้แก่ การใช้โรงเรียนแพทย์เป็นเมดิคัลฮับ หรือ การที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมสุขภาพให้กิจการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 100% ซึ่งขัดกับมติสมัชชาสุขภาพที่เห็นว่าการให้สิทธิพิเศษทางภาษีของบีโอไอนั้นขัดต่อธรรมเนียมว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2552 ทำให้ภาคธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนไม่พอใจและต้องการแก้ไขกฎหมาย จึงเป็นเหตุในการดำเนินโครงการหยุดชะงัก

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลาง สุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) (พ.ศ.2560-2569) แผนปัจจุบัน จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นเรื่องราวของการพัฒนาประเทศไทยเป็นเมดิคัลฮับที่ผ่านมาแล้วในอดีต แต่การพัฒนาต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นยุคประเทศไทย 4.0 ได้มีการจัดทำแผนหลักขึ้น ใช้เป็นแนวทางในเรื่องนี้แล้ว นั่นคือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลาง สุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) (พ.ศ.2560-2569) โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงสาธารณสุขในการขับเคลื่อนนโยบายศูนย์กลางสุขภาพ นานาชาติ มีเป้าประสงค์เพื่อผลผลิตหลัก 4 ประการ คือ 1) เป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) 2) เป็นศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) 3) เป็นศูนย์กลางบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) 4) ศูนย์กลางยาและ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ (Product Hub)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) (พ.ศ.2560-2569) นับเป็นแผนระยะที่ 3 ซึ่งพัฒนาขึ้นอย่างสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เรื่องการสร้างเศรษฐกิจก้าวข้ามกับดัก รายได้ปานกลาง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้าน สาธารณสุข) ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเน้นหนักการปฏิรูประบบ สร้างความเข้มแข็ง สุขภาพยั่งยืน เป็น 1 ใน 3 ของเอเชีย ใน 20 ปี ด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคเป็นเลิศ บริการเป็นเลิศ บุคคลเป็นเลิศและการบริหารจัดการเป็นเลิศ ในขณะที่ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) เป็นในด้านส่งเสริมการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็น ศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ เพราะมีแนวทางการพัฒนาด้านสุขภาพระบุว่า จะพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติทั้งในด้าน ศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) ศูนย์กลางบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) และศูนย์กลาง ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ (Product Hub) เพื่อนำรายได้กลับมาใช้ยกระดับคุณภาพบริการ สาธารณสุขภายในประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการให้ความสำคัญกับมิติสุขภาพในทุกนโยบายสาธารณะ เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายทุกภาคส่วนตระหนักถึงผลกระทบของนโยบาย สาธารณะที่มีต่อสุขภาพของประชาชน

นอกจากนั้นแล้วยังมีแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะเป็นแผนพัฒนาด้านระบบสุขภาพของชาติที่มีกรอบแนวคิดมาจากแผนยุทธศาสตร์ ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ระบบสุขภาพเข้มแข็ง เป็นเอกภาพ เพื่อคนไทยสุขภาพดี สร้างประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยใช้ 4 ยุทธศาสตร์ คือ เร่งการเสริมสร้างสุขภาพคนไทยเชิงรุก สร้างความเป็นธรรม

ลดความเหลื่อมล้ำในระบบสุขภาพ พัฒนาและสร้างกลไกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ กำลังคนด้านสุขภาพ และพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งในการอภิบาลระบบสุขภาพ

ยุทธศาสตร์เมดิคัลฮับในระยะที่ 3 แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน 2 ปี พ.ศ.2560-2561 และระยะปานกลางและระยะยาว 8 ปีตั้งแต่ปีพ.ศ.2562 เป็นต้นไป ซึ่งโครงการสำคัญในระยะเร่งด่วนมี 10 โครงการ สำหรับทั้ง 7 ยุทธศาสตร์ ตัวอย่างโครงการที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติและหน่วยงานกลางเพื่อ บริหารและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับรัฐบาล การพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนในประเทศไทยมุ่งสู่ เมืองสปาและเส้นทางท่องเที่ยวสายน้ำพุร้อน การขยายเวลาพำนักในราชอาณาจักรไทยรวม 90 วัน กรณีเดินทางเข้ามารับการ รักษาพยาบาลสำหรับกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์และ เวียดนาม) และจีน การจัดบริการรองรับผู้สูงอายุในลักษณะ Long Term Care และ Long Stay เป็นต้น โครงการการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติและหน่วยงานกลางเพื่อบริหารและขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับรัฐบาล จัดเป็นโครงการเร่งด่วน ในระยะ 2 ปีแรก สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ มีอยู่จริงและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ส่วนโครงการอื่นๆเป็นไปเพื่อความต่อเนื่องในการพัฒนา

4.1.2 ผลของการพัฒนาเพื่อเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ

จากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์พัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพ นานาชาติที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย ด้วยการพัฒนา โครงสร้างด้านสาธารณสุขของประเทศและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทำให้ธุรกิจบริการสุขภาพ ในประเทศเติบโตอย่างมาก เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วยที่มาใช้บริการทั้งที่เป็นชาวไทย และชาวต่างชาติ สะท้อนได้จาก GDP ด้านรายจ่ายสุขภาพของไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่า พ.ศ. 2563 และ 2564 ที่มีการระบาดของโรคโควิด 19 ธนาคารแห่งประเทศไทย ร่วมกับกรม สนับสนุนบริการสุขภาพ สํารวจข้อมูลจากสถานพยาบาล 30 แห่ง พบว่า พ.ศ. 2564 รายรับค่า รักษาพยาบาลจากชาวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามาเพื่อรักษาพยาบาลประมาณ 11,903 ล้านบาท เพิ่มขึ้น จากพ.ศ. 2563 ประมาณ 47% โดยประเทศที่เข้ามารักษาพยาบาลมากที่สุด 5 อันดับ คือ คุเวต กัมพูชา เมียนมา ญี่ปุ่น และจีน ส่วน 5 อันดับกลุ่มโรคที่ผู้ป่วยเข้ามารักษา มากที่สุด ได้แก่ การตรวจ สุขภาพ กระดูกและข้อ ระบบหัวใจและหลอดเลือด เมตาบอลิก และทันตกรรม ตามลำดับ

จากข้อมูลนักท่องเที่ยวต่างชาติ ระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2565 พบว่า กิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ การรับประทานอาหารไทย 90.57% นวดและสปา 48.23% กิจกรรมชายทะเล 48.12% และท่องเที่ยวสถานที่ทางประวัติศาสตร์ 46.22% ส่วนการ

ท่องเที่ยวพร้อมการตรวจสุขภาพ จัดอยู่ในลำดับที่ 16 สำหรับด้านค่าใช้จ่าย พบว่า กลุ่มที่ท่องเที่ยวพร้อมตรวจสุขภาพ มีการใช้จ่ายเฉลี่ย 35,074 บาท/คน/ทริป

ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขมีการสร้างระบบให้เอื้อต่อชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวระยะยาว และรักษาพยาบาลในประเทศไทย โดยขยายระบบวีซ่าพิเศษ ได้แก่

- การขยายระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักรไทยสำหรับกลุ่มพำนักระยะยาว (non-immigrant) รหัส O-A (Long Stay) การเพิ่มเติมกลุ่มประเทศเป้าหมายการยกเว้นการตรวจลงตราเพื่อการรักษาพยาบาล 90 วัน สำหรับผู้ป่วยและผู้ติดตาม รวมไม่เกิน 4 ราย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

- การขยายระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักรไทยสำหรับกลุ่มพำนักระยะยาว (non-immigrant) รหัส Non-O-X ระยะ 10 ปี ได้แก่ เกาหลี เบลเยียม ออสเตรีย และนิวซีแลนด์

- การขยายเวลาพำนักในประเทศไทยรวม 90 วัน ในกรณีเดินทางเข้ามารับการักษาพยาบาล สำหรับกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ (GCC) กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม (CLMV) และจีน

ซึ่งพ.ศ. 2564 Medical Tourism Association จัดอันดับให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของไทยติดอันดับ 5 ของโลก ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ไทยได้รับการยอมรับ คือ

1. แพทย์ไทยมีศักยภาพและมีชื่อเสียงในหลากหลายสาขาเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

2. ประเทศไทยมีชื่อเสียงด้านคุณภาพและมาตรฐานการรักษาระดับสากล

3. ค่ารักษาพยาบาลสมเหตุสมผล

4. ค่าครองชีพไม่สูงมาก เหมาะแก่การพำนักรักษาตัวและพักผ่อนร่างกายในระยะยาว

5. ภาครัฐมีมาตรการสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น มาตรการขยายเวลาพำนักในไทยกรณีเข้ามารักษาพยาบาล การเพิ่มประเภทวีซ่ารักษาพยาบาล (Medical Visa) Non-MT ชนิดใช้ได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง (Multiple Entry) คราวละไม่เกิน 1 ปี (อยู่ระหว่างจัดทำรายละเอียด)

6. มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของ Wellness ทั้งการนวดไทย สปา ผลิตภัณฑ์สุขภาพต่างๆ เป็นซอฟต์แวร์พาเวอร์ที่มีส่วนช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวและรายได้เข้าประเทศไทยมากขึ้น และช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่ง

จากแนวโน้มการพัฒนาด้านการแพทย์รวมทั้งจากนโยบายของภาครัฐ จึงเกิดการดำเนินการโครงการพัฒนาของรัฐ เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรโดยความ

ร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของประเทศ ดังกรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พญา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

4.2 โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร EECMD ธรรมศาสตร์พญา

4.2.1 ประวัติความเป็นมา

โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร EECMD ธรรมศาสตร์พญา เป็นหนึ่งในวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล นวัตกรรม องค์กรความรู้ ทางด้านการแพทย์และสุขภาพ เพื่อผสมผสานความเป็นสถาบันอุดมศึกษา กับการพัฒนาประเทศและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม พัฒนา โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษการแพทย์ครบวงจร EECMD ธรรมศาสตร์พญา บนพื้นที่ 585 ไร่ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พญา สู่การเป็นศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) สมาร์ทซิตี (Smart City) และสมาร์ทแคมปัส (Smart Campus) เพื่อต่อยอด การพัฒนา ศึกษาวิจัย นวัตกรรมทางการแพทย์มิติใหม่ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ของประชาชนชาวไทยและต่างชาติ การให้บริการด้าน Wellness, การพัฒนาโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์พญาในลักษณะ Digital Hospital รวมทั้งการส่งเสริมธุรกิจ Healthcare, Health Tech, กลุ่มสตาร์ทอัพ และอุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต

4.2.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญาตั้งอยู่ที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พญา ณ ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ติดต่อกับถนน สุขุมวิท และทางหลวงหมายเลข 36 มีเนื้อที่ประมาณ 566 ไร่ 26.2 ตารางวา มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่โดยรอบดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ ทางสาธารณะ

ทิศใต้ ติดกับ ที่ดินเอกชน

ทิศตะวันออก ติดกับ ทางสาธารณะ ถนนเร่งรัดพัฒนาชนบทและที่ดินเอกชน

ทิศตะวันตก ติดกับ ที่ดินเอกชน

ซึ่งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา ยังตั้งอยู่บนพื้นที่ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อด้านคมนาคมขนส่งในพื้นที่ระเปียงเศรษฐกิจภาค ตะวันออก โดยห่างจากสนามบินสุวรรณภูมิ 121 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์เพียง 1 ชั่วโมง 30 นาที ห่างจากสนามบินอู่ตะเภาเพียง 40 กิโลเมตร และ 27 กิโลเมตรจากท่าเรือแหลมฉบัง

นอกจากนี้ยังเป็นสามารถการเชื่อมต่อการท่องเที่ยวโดยห่างจากตัวเมืองพัทยาประมาณ 15 กิโลเมตร

4.2.3 การใช้ที่ดิน

เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พัทยา เป็นการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมทางการแพทย์ (Medical Hub) และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต (NextGeneration Automotive) และ อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital Hub) เป็นต้น เพื่อเป็นศูนย์กลางทางวิชาการด้านการแพทย์และวิทยาศาสตร์การแพทย์ รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร

ซึ่งการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) เมืองค์ประกอบบทบาทภายใน ดังนี้

- 1) ศูนย์การแพทย์นานาชาติ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์พัทยา
- 2) คลินิกผู้มีบุตรยากและทันตกรรมดิจิทัล
- 3) ศูนย์กลางพัฒนาสุขภาพพลานามัยผู้สูงอายุ (Valley of Wellness or Senior Complex)
- 4) ศูนย์อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับพื้นที่ EEC
- 5) ศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง เช่น ศูนย์ฟอกไตฯ

นอกจากนี้การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรแล้ว ภายในพื้นที่ยังประกอบไปด้วยกลุ่มอาคาร (Thammasat Innovation Hub) เพื่อใช้เป็น อาคารเรียนรวม อาคารส่วนกลางและอำนวยการ อาคารรองรับกลุ่มอุตสาหกรรม โดยที่อาคารรองรับกลุ่มอุตสาหกรรม สามารถรองรับศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคตและ อุตสาหกรรมดิจิทัล เป็นต้น ด้วยความพร้อมทางวิชาการและสถานที่ตั้งซึ่งเหมาะสมซึ่งเอื้ออำนวยในการดำเนินงาน รวมทั้งการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนต่างๆและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยาจึงมีศักยภาพในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของ EEC ในอนาคต โดยแผนการใช้ที่ดินภายในพื้นที่โครงการ ประกอบด้วย

โซนที่ 1 พื้นที่ศูนย์การแพทย์ครบวงจร (ระยะที่ 1) 69 ไร่ ประกอบด้วย อาคารโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา ขนาด 300 เตียง โดยเป็นอาคารสูง 9 ชั้น ประกอบด้วย ประชาสัมพันธ์ ห้องตรวจ Night OPD แผนกฉุกเฉิน ห้องเวชระเบียน ห้องอุปกรณ์ งานระบบ ห้อง X-ray CT-Scan MRI คลังยา การเงิน คลินิกพิเศษ ห้องผ่าตัด ห้องสนับสนุนการผ่าตัด ตลอดจนห้องพักผู้ป่วย ซึ่งมีแผนแม่บทสำหรับงานด้าน Digital Hospital มธ.ศูนย์พัทยา พื้นที่ศูนย์การแพทย์ครบวงจร ยังมีสถาบันวิจัย ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการขั้นสูง ศูนย์วิจัยยา แนวคิดจัดให้เป็นพื้นที่สำหรับ Start Up และ Science park ทางด้านการแพทย์

โซนที่ 2 พื้นที่ขยายตัวในอนาคต 12 ไร่ มีแผนในการทำ Power Plant ต่างๆ เพื่อรองรับการใช้พลังงานของ EECmd

โซนที่ 3 พื้นที่ขยายตัวในอนาคต 111 ไร่ มีแผนจัดทำเป็น Wellness Valley หรือหน่วยวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมแห่งสุขภาพและเวลเนส ประกอบด้วยศูนย์ตรวจสุขภาพ กายภาพบำบัด ศูนย์ผิวหนัง ศูนย์ทันตกรรม การแพทย์ผสมผสาน SPA แพทย์แผนไทย ฟังซิเอ็ม และ STEM CELL มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพ สนับสนุนการศึกษา

โซนที่ 4 พื้นที่ขยายตัวในอนาคต 50 ไร่ มีแนวคิดในการทำ Senior Living สำหรับสูงอายุ ประกอบด้วยห้องพักผู้สูงอายุ 70-80 ห้อง พื้นที่ส่วนกลาง (Common Area) ประกอบด้วย พื้นที่สนทนาและพื้นที่บริการส่วนกลาง

โซนที่ 5 พื้นที่ด้านนวัตกรรมยานยนต์แห่งอนาคต และพื้นที่ด้านนวัตกรรมดิจิทัล 59 ไร่ เป็น Academic Hub เป็นอาคารสำหรับการเรียนการสอน การจัดการศึกษา การจัดฝึกอบรมด้านแพทยศาสตร์ศึกษา สาธารณสุขศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วยห้องสำนักงาน ห้องประชุมห้องเรียน ศูนย์ฝึกทักษะทางการแพทย์ และห้องปฏิบัติการต่างๆ

โซนที่ 6 โซนที่ 6 พื้นที่ขยายตัวในอนาคต 50 ไร่ เป็น Residential Zone อาจประกอบด้วยหอพักแพทย์พยาบาล อาคารสูง 8 ชั้น ประกอบด้วยห้องพัก 150 ห้อง - อาคารบริการร่วม สูง 7 ชั้น เป็นอาคารจอดรถ โรงอาหาร และระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในภาพรวมเป็นการดำเนินงานโดยจะมี Partner ที่เป็นบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องด้าน การแพทย์ เข้าร่วมลงทุนแบบ PPP ซึ่งจะมีข้อตกลงการแบ่งผลกำไร ตามข้อตกลงในแต่ละหน่วย ซึ่งอาจจะ แตกต่างกันไป หรือการลงทุนโดยให้เอกชนลงทุน 100 เปอร์เซ็นต์ ในรูปแบบ Build-Transfer-Operate (BTO) ในลักษณะให้เช่าพื้นที่

รูปที่ 5 แสดงการพัฒนาเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา

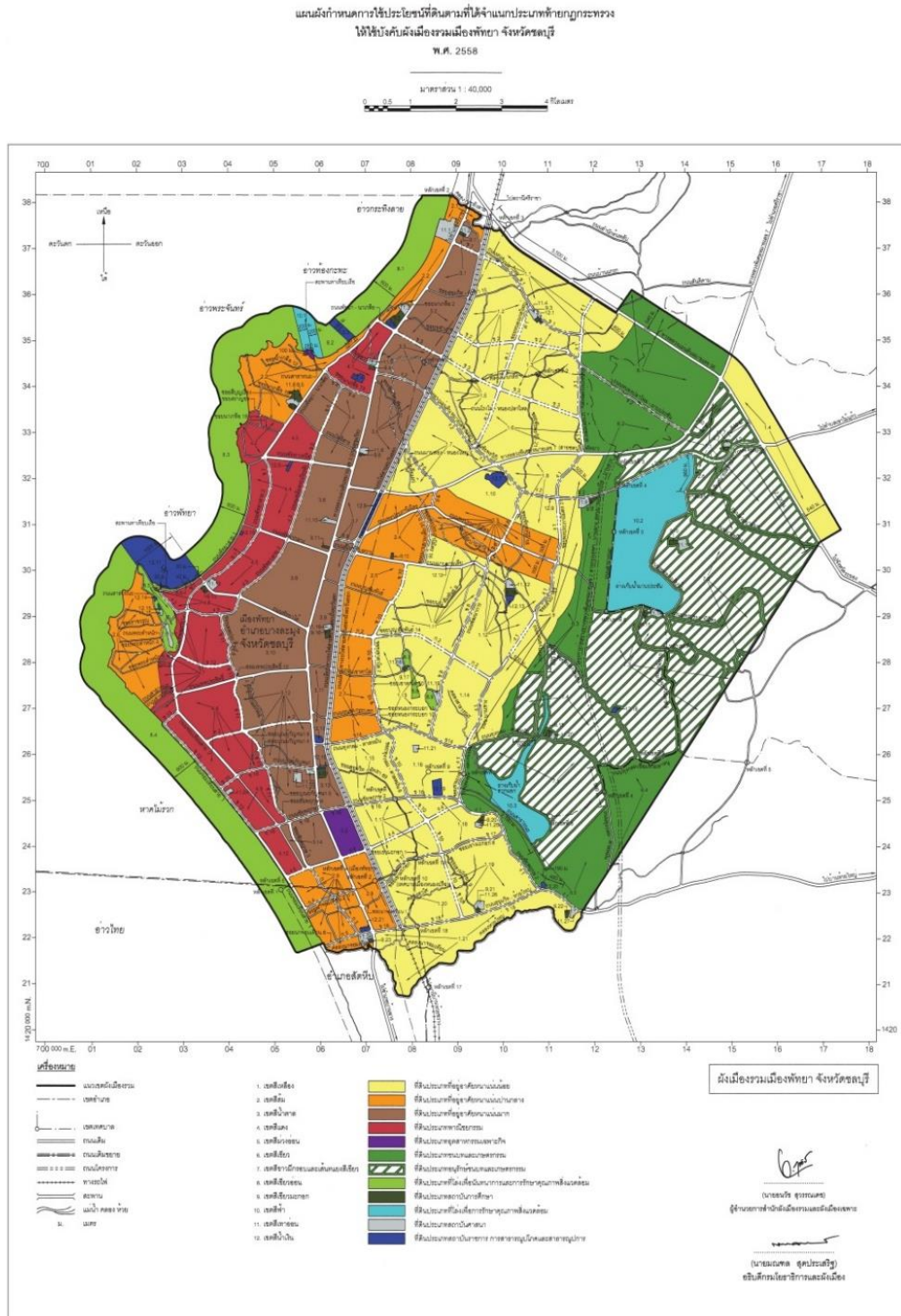
4.2.4 กลุ่มเป้าหมาย / ปริมาณรองรับ

เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พัทยา จะเป็นส่วนสำคัญของการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจภายในประเทศผ่านการพัฒนาบุคลากร เพิ่มขีดความสามารถให้กับอุตสาหกรรมด้านการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรของไทย ดึงดูดความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมโดยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมด้านการแพทย์และสุขภาพ สามารถร่วมกันพัฒนาระบบสุขภาพของผู้ที่อยู่ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกแบบยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทางด้านนวัตกรรมดิจิทัล และพัฒนานวัตกรรมทางด้านยานยนต์แห่งอนาคต รวมไปถึงอุตสาหกรรมเป้าหมายของรัฐบาลพัฒนาบุคลากรทั้งที่ปฏิบัติงานอยู่ทั้งภายในและนอกพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจ รวมทั้ง สนับสนุนธุรกิจรายย่อย นักลงทุนรายใหม่ และสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่ตามนโยบายภาครัฐให้เชื่อมต่อกับเขตส่งเสริมฯ อื่นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

4.2.5 กฎหมายและกฎระเบียบ

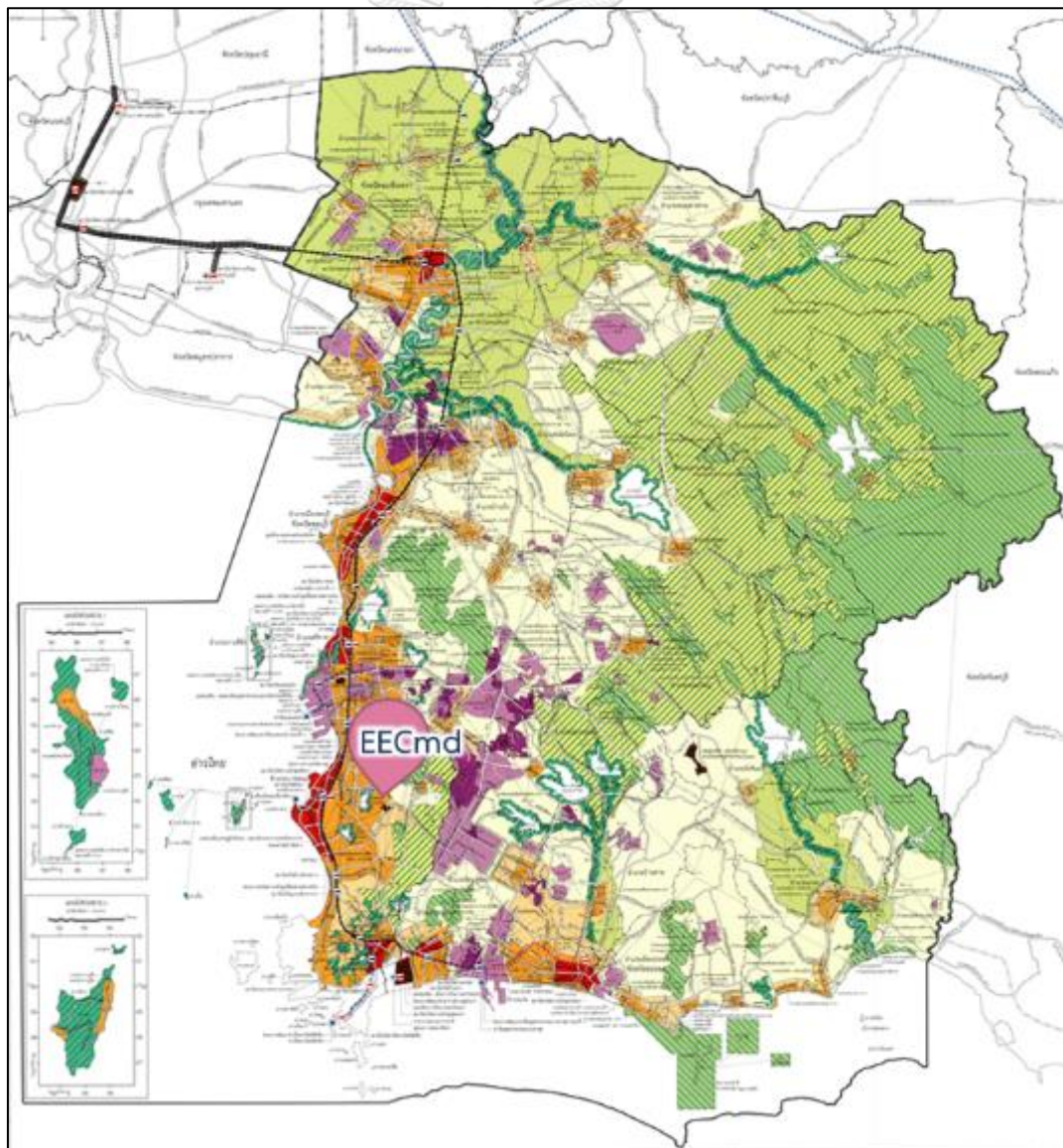
แต่เดิมพื้นที่ศึกษา ถูกบังคับใช้ด้วยผังเมืองรวมเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม (เขตสีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงเขียว) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การรักษาแหล่งน้ำของชุมชน และการอนุรักษ์ และรักษาสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้ได้ไม่เกิน ร้อยละห้าของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ

รูปที่ 6 แสดงผังเมืองรวมเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

ทั้งนี้ปัจจุบันผังเมืองรวมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกถูกยกเลิกและบังคับใช้ด้วยแผนผังเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ ซึ่งพื้นที่เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา อยู่ในเขตที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ (เขตสีน้ำตาล) ให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การอยู่อาศัย เกษตรกรรมสถาบันการศึกษา สถาบันราชการ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ กิจการวิจัยและพัฒนาและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการใช้ที่ดินในพื้นที่โครงการ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ด้วยมาตรการส่งเสริมการลงทุน

รูปที่ 7 แสดงแผนผังเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ

ทั้งนี้พื้นที่โครงการเป็นพื้นที่ส่งเสริมการลงทุน กล่าวคือ เป็นเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งตั้งอยู่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาค จึงมีสิทธิพิเศษในแง่การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดได้รับมาตรการส่งเสริมด้านอื่นๆ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล การถือครองที่ดินของต่างชาติ เป็นต้น

4.2.6 การเข้าถึง

จากการวิเคราะห์มิติด้านกายภาพเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา พบว่าพื้นที่ที่มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้งทำให้เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง เนื่องจากเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงพื้นที่ในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมขนส่งในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ใกล้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 มีเส้นทางเชื่อมต่อถนนสุขุมวิทหลายเส้นทาง ใกล้แหล่งท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออก (เมืองพญา) ใกล้นิคมอุตสาหกรรมรายล้อมด้วยสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจขนาดพื้นที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนา

4.6.7 สถานะโครงการ

ปัจจุบันโครงการได้รับการเห็นชอบและอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ โดยบางส่วนได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว ทั้งนี้ควบคู่ไปกับการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.3 โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

4.2.1 ประวัติความเป็นมา

จังหวัดภูเก็ตเป็นฐานด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย โดยเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้งชาวไทยและต่างชาติ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และมีศักยภาพด้านการแพทย์ ทั้งนี้เนื่องจากวิกฤตการณ์โควิด ทำให้เกิดการชะลอการเดินทาง และทำให้ภาคเศรษฐกิจของจังหวัดเสียหาย ในการทางกลับกัน ประชากรเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพ โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ซึ่งเป็นโรงพยาบาลศูนย์สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จึงริเริ่มโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก เพื่อเสริมสร้างความพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี วิทยาการทางการแพทย์ และระบบบริการทางการแพทย์รองรับการจัดบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขระดับนานาชาติที่ทันสมัย พัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางการบริการทางการแพทย์ มูลค่าสูงเชื่อมโยงการท่องเที่ยวนานาชาติ

4.2.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ตั้งอยู่ที่ หาดไม้ขาว ณ ต.ไม้ขาว อ.ถลาง จ.ภูเก็ต ตั้งอยู่ตอนบนของเกาะภูเก็ต ซึ่งเป็นพื้นที่สวยงามติดชายทะเล เป็นพื้นที่ไม่มีตึกสูง ใกล้เคียงกับท่าอากาศยานภูเก็ตและจังหวัดพังงา มีเนื้อที่ประมาณ 141 ไร่ 2 งาน 64 ตารางวา มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่โดยรอบดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ หาดไม้ขาว
ทิศใต้	ติดกับ ถนนเทพกระษัตรี
ทิศตะวันออก	ติดกับ ที่ดินว่าง
ทิศตะวันตก	ติดกับ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ

4.2.3 แนวคิดของโครงการ

การพัฒนาโครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก จะเป็นต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งเป็น 1 ใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

4.2.4 การใช้ที่ดิน

ศูนย์บริการทางการแพทย์ครบวงจร ประกอบด้วย

- ศูนย์บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขระดับนานาชาติครบวงจร (International Health/Medical Plaza)
- ศูนย์อภิบาลสุขภาพผู้สูงอายุนานาชาติ (Premium Long Term Care)
- ศูนย์ใจรักษ์ (Hospice Home) หรือศูนย์การดูแลแบบประคับประคองในระยะสุดท้ายของชีวิต
- ศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูครบวงจร (Rehabilitation Center)

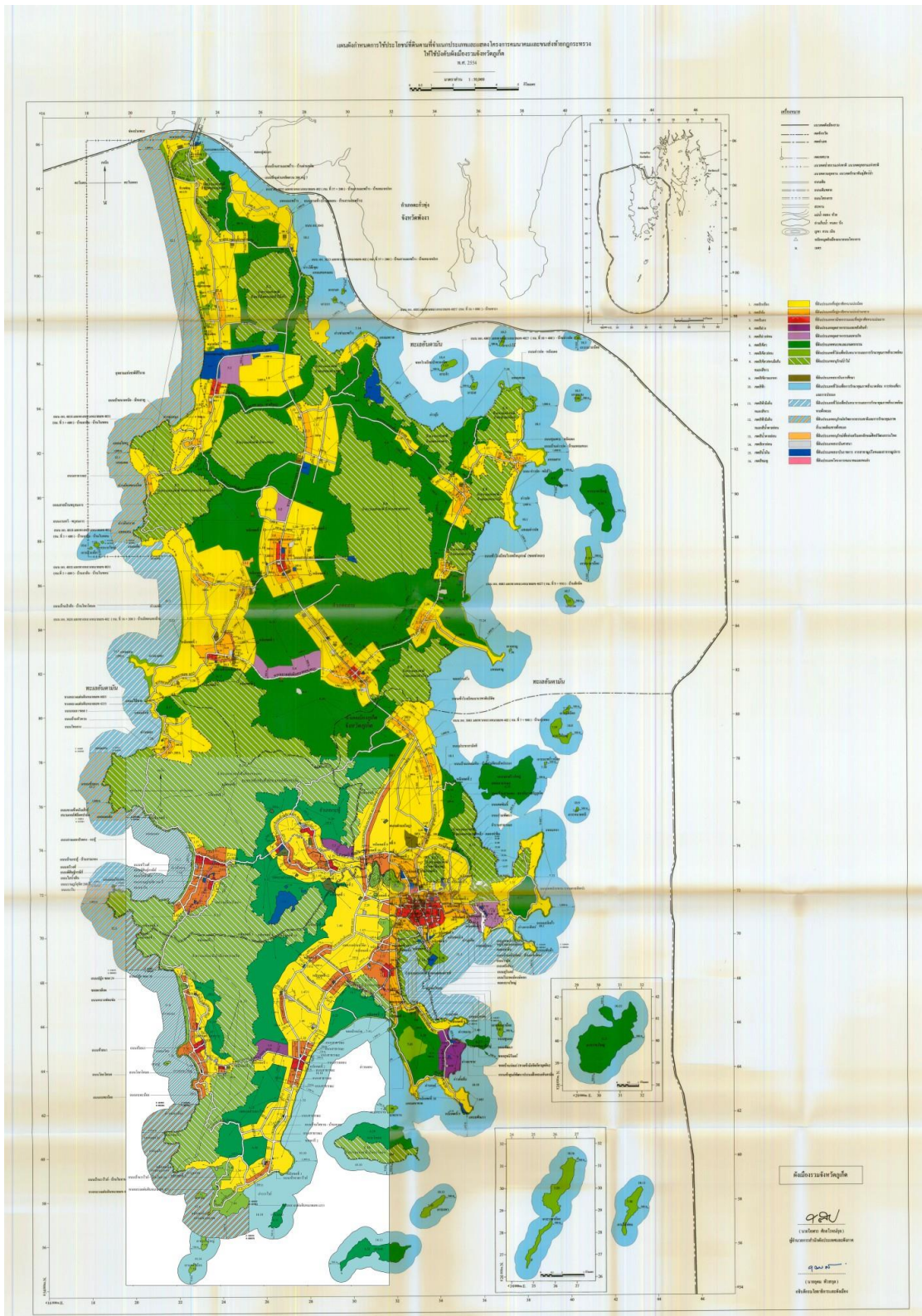
รูปที่ 8 แสดงภาพจำลองการพัฒนา โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมือง
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

4.2.5 กลุ่มเป้าหมาย / ปริมาณรองรับ

จังหวัดภูเก็ต เป็นพื้นที่ฐานการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นักท่องเที่ยวกลุ่มอยู่ระยะยาว อยู่แล้ว รวมทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังจ่ายสูง โดยเป้าหมายเป็น ศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง ขนาด 300 เตียง, ให้บริการผู้ป่วยโรคซับซ้อนชาวไทยไม่น้อยกว่า 12,500 คนต่อปี, ผู้ป่วยนอกไม่น้อยกว่า 300,000 คนต่อปี, มีรายได้จากการรักษาชาวต่างชาติไม่น้อยกว่า 1,600 ล้านบาทต่อปี, มีศูนย์ทันตกรรมที่ทันสมัยแห่งแรกในภาคใต้และมีรายได้จากการให้บริการชาวต่างชาติไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาทต่อปี สามารถผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพที่สำเร็จตามหลักสูตรปีละ 110 คน, อบรมทักษะต่างๆ ตามความต้องการของภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1,000 คนต่อปี, ลดการไปรักษาโรคซับซ้อนในพื้นที่อื่นของคนในพื้นที่อันดามันไม่น้อยกว่า 13,500 ครั้งต่อปี ทำให้ประหยัดเงินไม่น้อยกว่า 135 ล้านบาทต่อปี และเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวในพื้นที่อันดามันให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 6.2 หมื่นล้านบาทต่อปี

4.2.6 กฎหมายและกฎระเบียบ

พื้นที่ศึกษา ถูกบังคับใช้ด้วยผังเมืองรวมกฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2554 ที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย (เขตสีเหลือง) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย การท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เป็นส่วนใหญ่ สำหรับการให้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมอีกไม่เกินร้อยละห้าของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณ ทั้งนี้การดำเนินการโครงการเกี่ยวกับศูนย์การแพทย์ เกี่ยวเนื่องกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สามารถดำเนินการทำได้ รวมถึงกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น โรงแรม ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นกิจการประเภทการอยู่อาศัย การท่องเที่ยว แต่ต้องมีขนาดเป็นไปตามที่กำหนด

รูปที่ 9 แสดงผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต

ทั้งนี้พื้นที่จังหวัดภูเก็ตไม่ได้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการลงทุน เช่นเดียวกับพื้นที่เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา รวมทั้งไม่ได้อยู่ในกลุ่มจังหวัดที่มีการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จึงไม่มีสิทธิพิเศษในแง่การใช้ประโยชน์ในที่ดินที่เป็นข้อจำกัดบางประการ เช่น การควบคุมขนาด เป็นต้น และไม่ได้รับมาตรการส่งเสริมด้านอื่นๆ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล การถือครองที่ดินของต่างชาติ เป็นต้น

4.2.7 การเข้าถึง

สถานที่ตั้งของโครงการอยู่ทางด้านหัวเกาะ คือ สามารถข้ามสะพานสารสินเพื่อไปยังจังหวัดอื่นในภาคใต้ รวมทั้งติดต่อทางทะเล โดยจะมีอัตลักษณ์ในเรื่องการพัฒนาตรงนี้เป็นรูปเต่ามะเฟือง ทำเลอยู่ห่างจากสนามบินภูเก็ต 17.5 กม. ห่างจากหาดบางเทา 31.8 กม. ห่างจากหาดป่าตอง 50 กม. ห่างจากตัวเมืองภูเก็ต 43.2 กม. และห่างจากหาดราไวย์ 61.2 กม.

4.6.8 สถานะโครงการ

กรม.ได้อนุมัติวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างโครงการไปแล้ว จำนวน 1,411 ล้านบาท ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 มี.ค.2565 ที่ผ่านมา ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเสนองบประมาณเพื่อขอใช้งบกลางและงบจากส่วนต่างๆ ในปีงบประมาณ 2566 ไปสำนักงบประมาณ จำนวน 119.9 ล้านบาท เพื่อทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการและเตรียมความพร้อม จะแล้วเสร็จภายในต้นปี 2566 จากนั้นในปีงบประมาณ 2567 จะเป็นงานก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐาน งบประมาณ 231 ล้านบาท และปีงบประมาณ 2568-2569 จะเป็นการก่อสร้างโครงการทั้ง 4 ส่วน งบประมาณ 1,060 ล้านบาท ซึ่งในช่วงแรกจะเป็นรัฐเป็นผู้ลงทุน และอนาคตจะต้องศึกษาความเป็นไปได้ถึงการร่วมลงทุนกับภาคเอกชน

บทที่ 5

ผลการศึกษาวิจัย

จากผลการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากพื้นที่ศึกษา ได้แก่ โครงการเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พญา กับ โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัด ภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก และการสัมภาษณ์เชิงลึกได้แก่

1. เจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลโครงการ ได้แก่ เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์ พญา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัด ภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก จำนวนโครงการละ 1 ท่าน เพื่อให้ทราบแนวทางการ ดำเนินการ และผลความดำเนินการที่ผ่านมาเพื่อเปรียบเทียบรายการการศึกษาความเป็นไปได้ โครงการ

2. ผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ประกอบการในธุรกิจเกี่ยวกับศูนย์ การแพทย์เพื่อศึกษาความต้องการพื้นฐานในการจัดตั้งศูนย์การแพทย์ การใช้พื้นที่ (Zoning) และ ปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรคที่ควรต้องคำนึงถึง

3. ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์หรือการจัดตั้งศูนย์การแพทย์ผู้ประกอบการโครงการ
- ด้านการลงทุนอสังหาริมทรัพย์
- ด้านกฎหมายหรือมาตรการส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่

รวมทั้งการวิเคราะห์จากข้อมูลการศึกษา สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่ ต่อเนื่องทั้งสองกรณีศึกษา

2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดได้ในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ ครบวงจร

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร

5.1 แนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย

จากการศึกษาข้อมูลพื้นที่ทั้งจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสำรวจพื้นที่และการสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้องของทั้ง 2 โครงการ พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรทั้ง 2 แห่ง เป็นการ ดำเนินการโดยภาครัฐร่วมมือกับหน่วยงานทางวิชาการและสาธารณสุข กล่าวคือ โครงการเขตส่งเสริม ศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พญา (EECmd) เป็นการดำเนินการโดย สำนักงาน คณะกรรมการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และโครงการ

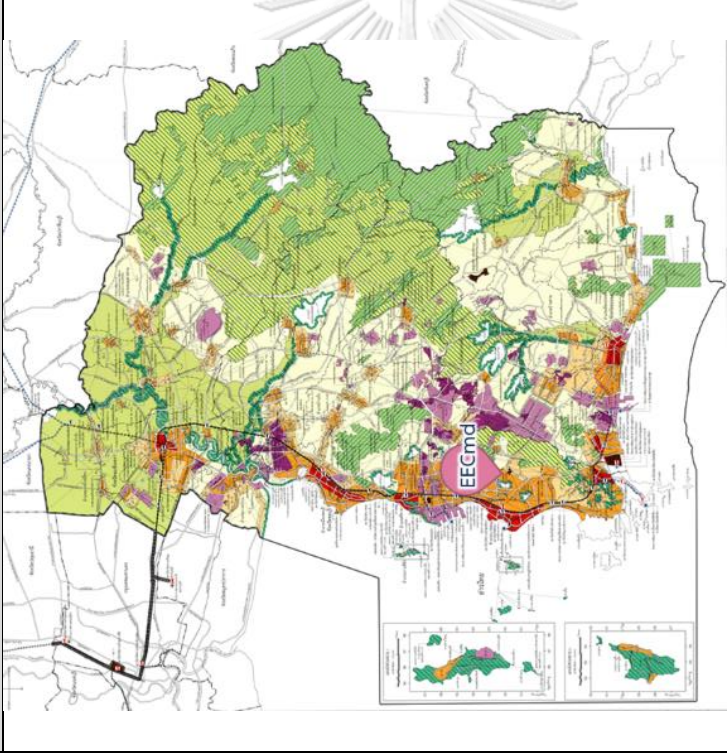
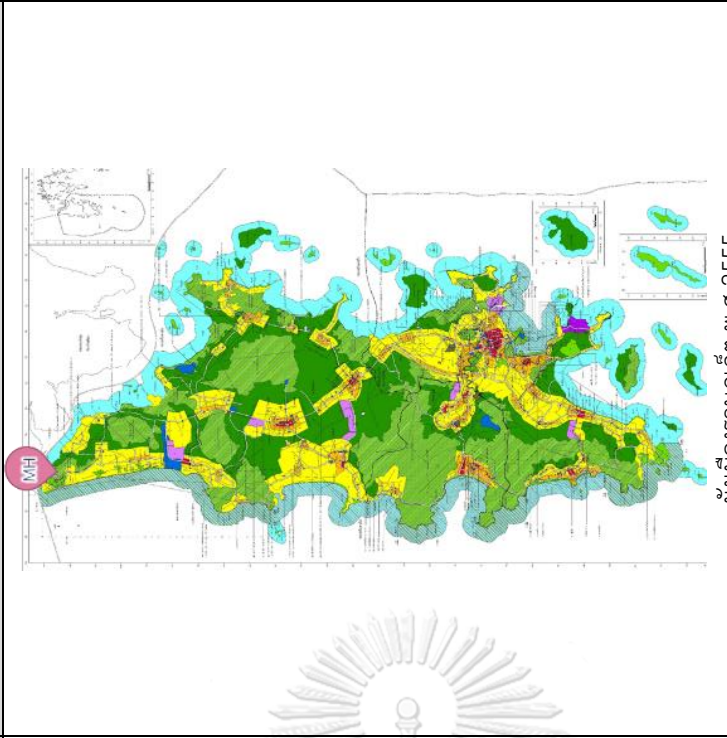
ยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ดำเนินการโดยกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ ใช้งบประมาณในการลงทุน และต้องให้องค์ความรู้ทางวิชาการทางแพทย์ระดับสูง ซึ่งสัมพันธ์กับองค์ประกอบของโครงการซึ่งเป็นศูนย์การแพทย์และสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีระดับสูง โดยองค์ประกอบของแต่ละโครงการจะเกี่ยวเนื่องกับบริบทของพื้นที่ ดังเช่น โครงการเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา (EECmd) จะประกอบไปด้วยโรงพยาบาลและศูนย์วิจัยนวัตกรรมยาและการแพทย์ ซึ่งใช้เทคโนโลยีในการขับเคลื่อน เช่น เทคโนโลยี 5G เทคโนโลยีจีโนมิกส์ เป็นต้น เนื่องจากให้บริการภายในพื้นที่เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีเป้าหมายในการยกระดับอุตสาหกรรมต่างๆให้ขึ้นนวัตกรรมขั้นสูง ซึ่งกำหนดองค์ประกอบในลักษณะดังกล่าว สำหรับโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก มีองค์ประกอบเป็นสถาบันการแพทย์เขตร้อน ผวนกับศูนย์ฟื้นฟู สืบเนื่องจากพื้นที่จังหวัดภูเก็ตเป็นฐานของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งเป็นปลายทางของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากทั่วโลก ซึ่งที่มีความโดดเด่นในเรื่องการดูแลต่อเนื่อง และการประยุกต์แพทย์แผนไทยในการรักษา

แนวทางดำเนินโครงการนั้น จะขับเคลื่อนและให้บริการโดยสถาบันวิชาการและสถาบันทางแพทย์ โดยรัฐจะสนับสนุนงบประมาณก่อสร้าง สำหรับที่ดินในการดำเนินโครงการนั้นรัฐจัดหาให้ หรืออาจจะเป็นที่ดินที่ทางสถาบันวิชาการและสถาบันทางแพทย์มีกรรมสิทธิ์อยู่ โดยช่วงต้นของการดำเนินการโครงการภาครัฐจะดำเนินการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างองค์ประกอบหลัก กล่าวคือ โรงพยาบาล และอาคารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานภายในโครงการ และหน่วยงานทางวิชาการและสาธารณสุขจะเป็นผู้ดำเนินการต่อเนื่องภายหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จ ทั้งนี้ให้องค์ประกอบรองอื่นๆจะเป็นลักษณะให้เอกชนร่วมลงทุนกับรัฐตามหลักเกณฑ์ของความร่วมมืระหว่างรัฐบาลและเอกชน (Public Private Partnership, PPP) เช่น ศูนย์ฟื้นฟู และ กายภาพบำบัด (Rehabilitation Center) ศูนย์พัฒนาสุขภาพพลานามัยผู้สูงอายุ (Senior Home) ปัจจุบันทั้งสองโครงการได้รับการเห็นชอบและอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ

ตารางที่ 5 แสดงเปรียบเทียบกรณีศึกษา

	เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECMD)	โครงการยกระดับห้องเรียนเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
ผู้รับผิดชอบโครงการ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต
ที่ตั้งโครงการ	ตั้งอยู่ที่ตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่รวม 566-0-26.2 ไร่ ห่างจากเมืองพัทยา 15 กิโลเมตร ห่างจากสนามบินนานาชาติ 40 กิโลเมตร	ตั้งอยู่ที่ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต มีเนื้อที่รวม 141-2-64 ไร่ ห่างจากเมืองภูเก็ต 30 กิโลเมตร ห่างจากสนามบินนานาชาติ 10 กิโลเมตร
องค์ประกอบที่ใช้ประโยชน์ที่ดินภายในโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬาภรณ์ สถาบันวิจัยการแพทย์ขั้นสูง <ul style="list-style-type: none"> ศูนย์การแพทยนานาชาติ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ศูนย์พิทักษ์ ศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง ศูนย์ฟอกไต ศูนย์ตรวจสุขภาพ ศูนย์วินิจฉัยแลเซอร์ ศูนย์ทันตกรรม ศูนย์การแพทย์ผสมผสาน แพทย์ทางเลือก ศูนย์ STEM CELL คลินิกผู้มีบุตรยาก ศูนย์ฟื้นฟู และ กายภาพบำบัด ((Rehabilitation Center) ศูนย์พัฒนาสุขภาพพลานามัยผู้สูงอายุ 	<ol style="list-style-type: none"> ศูนย์บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขระดับนานาชาติครบวงจร (International Health/Medical Plaza) ศูนย์อภิบาลสุขภาพผู้สูงอายุนานาชาติ (Premium Long Term Care) ศูนย์ใจรักซ์ (Hospice Home) หรือศูนย์การดูแลแบบประคับประคองในระยะสุดท้ายของชีวิต ศูนย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูครบวงจร (Rehabilitation Center)

	เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmed)	โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต ภูเก็ต เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
งบประมาณ	ประมาณ 2,600,000,000 บาท	ประมาณ 1,411,000,000 บาท
การลงทุน	ภาครัฐดำเนินการในส่วนองค์ประกอบหลัก และให้เอกชนร่วมลงทุนในส่วนขององค์ประกอบอื่นๆ	การลงทุนโดยภาครัฐในช่วงแรก และภายหลังจะต้องรอฟผลการศึกษาถึงความเหมาะสม เพื่อพิจารณาการลงทุนร่วมกันเอกชนต่อไป
กลุ่มเป้าหมาย	นักลงทุน/แรงงาน/ผู้อยู่ในอาศัยในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ฉะเชิงเทรา ชลบุรีและระยอง)	นักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
กฎระเบียบ/ข้อบังคับ	ผังเมืองรวมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอกถูกยกเลิกและบังคับใช้ด้วย แผนผังเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ ซึ่งพื้นที่ เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmed) ธรรมชาติวิทยา อยู่ในเขตที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ (เขตสีน้ำตาล) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การอยู่อาศัย เกษตรกรรมสถาบันการศึกษา สถาบันราชการ สาธารณูปโภค สาธารณูปโภค กิจการวิจัยและพัฒนาและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ	บังคับใช้ด้วยผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. 2554 ที่ตั้งโครงการอยู่ในเขตที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย การท่องเที่ยว สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้เพิ่มเติมไม่เกินร้อยละห้าของที่ดินประเภทนั้นในแต่ละบริเวณ ทั้งนี้การดำเนินการโครงการเกี่ยวกับศูนย์การแพทย์ เกี่ยวเนื่องกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สามารถดำเนินการทำได้ รวมถึงกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น โรงแรม ที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นกิจการประเภทการอยู่อาศัย การท่องเที่ยว แต่ต้องมีขนาดเป็นไปตามที่กำหนด

	<p>เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์นครสวรรค์ (EECmd)</p> <p>แผนผังเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ</p>	<p>โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยว เชิงสุขภาพระดับโลก</p> <p>ผังเมืองรวมภูเก็ต พ.ศ.2555 ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย</p>
<p>ปัจจัยเกื้อหนุน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์นครสวรรค์ ได้รับสิทธิประโยชน์ในพื้นที่เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ ภายใต้อ.บ.เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 	<ul style="list-style-type: none"> - ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยวหลัก และมีโครงสร้างพื้นฐานครบครัน - เป็นพื้นที่เป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

	เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECMd)	โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนหลักของประเทศทำให้มีกลุ่มเป้าหมายในการให้บริการจำนวนมาก - สามารถเข้าถึงนวัตกรรมเพื่อนำมายกระดับทางจากแพทย์จากเขตส่งเสริมอื่นโดยรอบ - ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวหลัก และมีโครงสร้างพื้นฐานครบครัน 	
สถานะโครงการ	<p>ปัจจุบันโครงการได้รับการเห็นชอบและอยู่ระหว่างการทำนิติกรรม โดยบางส่วนได้บริหารจัดการงบประมาณแล้ว ทั้งนี้ควมดูไปกับการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ปัจจุบันโครงการได้รับการเห็นชอบหลักการจากคณะรัฐมนตรี เพื่อทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการและเตรียมความพร้อมการก่อสร้าง</p>

บรรยายว่า สองกรณีศึกษามีความแตกต่างกัน

5.2 ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร

จากการศึกษาข้อมูลพื้นที่ทั้งจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสำรวจพื้นที่และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องของทั้ง 2 โครงการ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต และคณะกรรมการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้แทนในการดูแลโครงการ และผู้ประกอบการเอกชนที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น นายกสมาคมอสังหาริมทรัพย์จังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการโรงแรมส่งเสริมสุขภาพ (Wellness hotel) เป็นต้น พบว่า จำแนกปัจจัยที่เป็นปัจจัยโอกาสและข้อจำกัดได้ในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรที่จะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จของโครงการ ดังนี้

1. โอกาสในการลงทุนในการพัฒนา

ศูนย์การแพทย์ครบวงจรเป็น 1 ใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ทำให้ได้รับมาตรการส่งเสริมจากภาครัฐ ทั้งมาตรการทางภาษี และมาตรการที่ไม่ใช่ทางภาษี โดยสามารถจำแนกรายละเอียดการส่งเสริม ประกอบด้วย

- มาตรการส่งเสริมพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ)
- มาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- มาตรการส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ
- มาตรการในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีศักยภาพในด้านการแพทย์ โดยจากการจัดอันดับของ Global Wellness Institute พบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยติดอันดับ 13 ของโลก สามารถสร้างรายได้มากกว่า 9.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ร้อยละ 38 ของจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด และตลาดมีแนวโน้มเติบโตราวร้อยละ 14 ต่อปี ข้อมูลจากกองสุขภาพระหว่างประเทศ ระบุว่า อุตสาหกรรมการแพทย์ของประเทศไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขันค่อนข้างสูงทั้งในภาคการผลิตและบริการ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมบริการทางการแพทย์ และบริการเสริมสร้างสุขภาพ เนื่องจาก เป็นแหล่งทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถพัฒนาเพื่อรองรับการบริการ มีสถานที่และแหล่งท่องเที่ยวในเชิงธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับการฟื้นฟูสุขภาพ และมีองค์ความรู้ในด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน แพทย์แผนไทยทั้งยาสมุนไพรและการนวดแผนไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก ทั้งยังมีคำรักษาและค่าครองชีพที่ไม่สูงมากนัก ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยทำให้การประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical hub) โดยปัจจุบันมีสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI ทั้งสิ้น 60 แห่ง โดยส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาล เมื่อเทียบกับประเทศอื่นพบว่า มีจำนวนมากกว่าทุกๆประเทศในภูมิภาคเดียวกัน (Thailand's MICE Industry Report Medical Hub, 2561) แต่ในทางกลับกันการพัฒนาในด้านศูนย์การแพทย์ครบวงจรที่รวมการรักษากับการวิจัยขั้นสูงทั้งด้านการแพทย์ ยา และการ

ดูแลรักษาต่อเนื่อง ยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เนื่องจากต้องมืองค์ประกอบร่วมหลายด้าน ทั้งในเรื่องงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ทำให้ยังไม่มีคู่แข่ง

จากมาตรการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการแพทย์นานาชาติและการกำหนดให้อุตสาหกรรมการแพทย์เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุน ส่งผลให้เกิดการขยายตัวด้านการลงทุนด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์ โดยจากการสัมภาษณ์ของเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) กล่าวว่า เป้าหมายของบีโอไอต้องการผลักดันให้ประเทศไทยเกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ (New S-Curve) โดยเฉพาะอุตสาหกรรมทางการแพทย์ เพื่อตอบโจทย์การผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่ศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติและการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ในอาเซียน เพราะหลังจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้เห็นว่าอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 มีแนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแพทย์, กิจการเทคโนโลยีชีวภาพ, กิจการบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ โดยมีค่าขอรับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 รวม 209 โครงการมูลค่า 56,436 ล้านบาท สำหรับกิจการในกลุ่มการแพทย์มีการยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนเฉลี่ยปีละ 30 โครงการ ในพ.ศ.2563 มียอดขอรับการส่งเสริม กิจการกลุ่มการแพทย์รวม 65 โครงการ โดยเป็นผลพวงจากโควิด-19 ทำให้อุตสาหกรรมกลุ่มนี้ได้รับความนิยมในการลงทุน และคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง “การเป็น Medical Hub บีโอไอไม่ได้ตั้งเป้าหมายว่าจะให้คนต่างชาติมารักษาโรคต่างๆ เพียงเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญคือเราต้องพึ่งพาตนเองให้ได้ก่อนในระดับหนึ่ง เพราะเมื่อเกิดโควิด-19 ต้นปี ประเทศไทยขาดแคลน บีโอไอจึงต้องหามาตรการส่งเสริมกิจการใหม่ๆ เข้ามาต่อยอดอุตสาหกรรมแพทย์ให้มากขึ้น และต้องพยายามส่งเสริมแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิตวัตถุดิบไปจนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป” เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) กล่าว โดยกลุ่มที่มีแนวโน้มที่การลงทุนนอกจากการลงทุนภายในประเทศแล้ว ยังพบแนวโน้มการลงทุนผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์จากประเทศญี่ปุ่น โดยหอการค้าญี่ปุ่น-กรุงเทพฯ (Japanese Chamber of Commerce, Bangkok) ได้ตั้งคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมอุปกรณ์การแพทย์ขึ้นมาศึกษาการลงทุนในไทย และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) แล้ว ยังมีนักลงทุนญี่ปุ่นจำนวนมาก สนใจขยายกิจการเดิมที่ผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ทั่วไป โดยจะยกระดับการผลิตด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากชื่อเสียงของแพทย์ในประเทศไทยที่เป็นที่รู้จักทั่วโลก ประกอบกับศักยภาพของการขยายตลาด และความชัดเจนในการส่งเสริมอุตสาหกรรมดังกล่าวในพื้นที่อีอีซี ซึ่งสามารถเป็นฐานการผลิตที่กระจายสินค้าไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้ ทำให้มั่นใจได้ว่าอุตสาหกรรมอุปกรณ์การแพทย์เป็นอีกหนึ่งกลุ่มที่มีแนวโน้มขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง

โดยจำแนกเป็นเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

■ **โอกาสในการลงทุนในการพัฒนาเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd)**

— **ปัจจัยด้านกฎหมาย**

พื้นที่เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และประกาศเป็นเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ทำให้ได้รับมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตส่งเสริม อีกทั้งยังมีการยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนา และบังคับใช้ด้วย แผนผังเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งกำหนดที่ดินประเภทเขตส่งเสริมพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ สามารถดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องได้ตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

— **ปัจจัยด้านกายภาพ**

พื้นที่เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ตั้งอยู่บนถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 ซึ่งเป็นถนนสายหลัก เชื่อมโยงจังหวัดภาคตะวันออก และสามารถเข้าถึงพื้นที่ของชาวต่างชาติได้ด้วยการเดินทางจากสนามบินอู่ตะเภา โดยที่ตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พัทยา ซึ่งห่างจากเมืองพัทยาประมาณ 15 กิโลเมตร โดยมีพื้นที่เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และติดต่อกับสนามกอล์ฟ สยาม คันทรีคลับ นอกจากนี้ ยังรายล้อมด้วยนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นแหล่งงานของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีจุดดึงดูดของกลุ่มเป้าหมายที่จะให้งาน

— **ปัจจัยด้านบุคลากร**

พื้นที่เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) เป็นโครงการที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีโรงเรียนแพทย์ในสังกัด ได้แก่ ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ทำให้สามารถผลิตและต่อยอดบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรเฉพาะทาง นอกจากนี้ภายในมหาวิทยาลัยยังมีส่วนของพื้นที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและต่อยอดเทคโนโลยียานยนต์และเครื่องมือการแพทย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจร

— **ปัจจัยด้านอื่นๆ**

พื้นที่เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) มีแนวคิดในการใช้เทคโนโลยี 5 จี และเทคโนโลยีจีโนมิกส์ เนื่องจากให้บริการภายในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งมีเป้าหมายในการยกระดับอุตสาหกรรมต่างๆให้ใช้นวัตกรรมขั้นสูง ซึ่งในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ ด้านการแพทย์จีโนมิกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา (บางแสน) ตั้งอยู่ไม่ไกลกับพื้นที่โครงการ สามารถสนับสนุนนวัตกรรม ซึ่งจะสร้างจุดเน้นและโอกาสในการพัฒนาพื้นที่แก่เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd)

■ **โอกาสในการลงทุนในการพัฒนาโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต
สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก**

— **ปัจจัยด้านกฎหมาย**

โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ถึงแม้จะไม่ได้อยู่ในพื้นที่ส่งเสริมการลงทุนแต่ทั้งนี้โครงการดังกล่าวเป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้ง ยังสามารถดำเนินตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ

— **ปัจจัยด้านกายภาพ**

โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวระดับสูงของประเทศ โดยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ โดยเฉพาะมีกลุ่มเป้าหมายของนักท่องเที่ยวสุขภาพอยู่แต่เดิม ทั้งนี้ลักษณะของพื้นที่ตั้งอยู่บริเวณหัวหาด อ่ามถลาง จังหวัดภูเก็ต พื้นที่โครงการตั้งอยู่ติดทะเล ซึ่งจะดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้เข้ารับบริการ อีกทั้งยังอยู่ใกล้สนามบินภูเก็ต และสามารถเชื่อมโยงไปจังหวัดพังงา ซึ่งเป็นที่ตั้งของเขาหลัก ซึ่งเป็นปลายทางของนักท่องเที่ยวมูลค่าสูง และนักท่องเที่ยวสุขภาพที่มาพำนักระยะยาว

— **ปัจจัยด้านบุคลากร**

โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก เป็นโครงการที่ดำเนินการโดยกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ซึ่งโรงพยาบาลศูนย์ประจำจังหวัดภูเก็ต ขนาด 600 เตียง ให้บริการทางการแพทย์ระดับตติยภูมิและเฉพาะทางขั้นสูง และมีศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิกโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต เป็นสถาบันเรียนรู้งาน และศึกษาเฉพาะทาง ให้กับนักศึกษาแพทย์ของสำนักวิชาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มีโรงเรียนแพทย์

— ปัจจัยด้านอื่นๆ

จังหวัดภูเก็ตมีการจัดตั้งสมาคมด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และกลุ่มโรงแรม wellness ที่มีเครือข่ายการให้บริการทั่วโลก ซึ่งให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการพัฒนา โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก และต่อยอดกับภาคเอกชนที่อยู่โดยรอบ

2. ข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร จากที่กล่าวในด้านโอกาส จากการศึกษา พบว่า ยังไม่มีการดำเนินการโครงการ เนื่องจากองค์ประกอบพร้อมหลายด้าน ทั้งในเรื่องงบประมาณที่สูง เนื่องจากต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน จึงต้องอาศัยหน่วยงานของรัฐกับเอกชนร่วมดำเนินการ และจะต้องมีสถาบันการแพทย์ที่มีการศึกษาทางการแพทย์ร่วมด้วย เพื่อครอบคลุมรูปแบบครบวงจร อีกทั้งจะต้องมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมาย และมีปัจจัยดึงดูดด้านอื่นร่วมด้วย เช่น ใกล้เคียงท่องเที่ยว เพื่อผนวกให้เป็นเป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น ยังรวมถึงข้อจำกัดในการเลือกที่ตั้งโครงการ ที่มีระเบียบข้อบังคับด้านผังเมืองยังเป็นอุปสรรค คือ จะต้องเป็นที่ดินที่อนุญาตให้ประกอบกิจการตามองค์ประกอบได้ หรือจะต้องเป็นพื้นที่ที่รัฐส่งเสริม หรือขออนุญาตเป็นเขตส่งเสริม ซึ่งบางพื้นที่ตามผังเมืองไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น พื้นที่บริเวณเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) แต่เดิมอยู่ในเขตที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม (เขตสีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงเขียว) ตามผังเมืองรวมจังหวัดชลบุรี ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แต่ต่อมาได้ขออนุญาตประกาศเป็นเขตส่งเสริม และมีการแก้ไขผังเมืองจึงสามารถดำเนินการได้ และได้รับสิทธิประโยชน์จากการเป็นเขตส่งเสริมนั่นเอง

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร อีกประการหนึ่งคือ ทรัพยากรของบุคลากรทางแพทย์ที่มีจำกัด โดยเฉพาะบุคลากรเฉพาะทาง ซึ่งมีจำนวนจำกัดและเกิดปัญหาที่เรียกว่า สมองไหลสู่ภาคเอกชน เนื่องจากอัตราค่าจ้างที่สูงกว่า การพัฒนาศูนย์การแพทย์ในกรณีศึกษาเป็นการพัฒนาโดยมีสถาบันการศึกษามาเป็นศูนย์กลางจึงจะลดอุปสรรคดังกล่าวด้วยการพัฒนาบุคลากรทางแพทย์และที่เกี่ยวข้อง เช่น การฝึกอบรมการแพทย์ทางเลือกของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น อีกทั้ง นโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาศูนย์การแพทย์ของรัฐบาลจะมีมาตรการส่งเสริมการนำเข้าแรงงานผู้เชี่ยวชาญ เช่น การให้วีซ่าระยะยาว เป็นต้น ก็จะช่วยลดอุปสรรคดังกล่าว

โดยจำแนกเป็นเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก

■ **ข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd)**

— **ข้อจำกัดด้านกฎหมาย**

เนื่องจากเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) มีการจัดการข้อจำกัดด้านกฎหมาย เนื่องจากเป็นพื้นที่ส่งเสริมการลงทุน จึงไม่มีอุปสรรคทางกฎหมาย

— **ข้อจำกัดด้านพื้นที่และแหล่งดึงดูด**

พื้นที่เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ตั้งอยู่บนพื้นที่รอบนอกของเมืองพัทยา ซึ่งค่อนข้างไกล และไม่ได้อยู่ในแนวของรูปแบบการเดินทางหรือรูปแบบการท่องเที่ยวนอกเมืองพัทยา อีกทั้งในพื้นที่เมืองพัทยายังมีรพ.เอกชนที่มีชื่อเสียง ให้บริการอยู่หลายราย แต่ทั้งนี้องค์ประกอบภายใน ประกอบด้วย อาคารโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา สถาบันวิจัย ศูนย์วิจัยยา รวมทั้ง Start Up และ Science park ทางด้านการแพทย์ ที่ตั้งที่อยู่ร่วมกับมหาวิทยาลัย และไกลจากพื้นที่เมืองจึงไม่ได้เป็นข้อจำกัดมากนัก

— **ข้อจำกัดด้านบุคลากร**

ประเทศไทยมีปัญหาด้านการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอกับความต้องการ อีกทั้งค่าตอบแทนของภาคเอกชนที่มากกว่า จึงเกิดการโยกย้ายของบุคลากรไปยังภาคเอกชน โดยเฉพาะในจังหวัดชลบุรี มีรพ.เอกชนระดับพรีเมียมหลายแห่ง ทำให้อาจจะเกิดปัญหาขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรทางการแพทย์เฉพาะมีจำนวนน้อยกว่ามาก จึงต้องมีการนำเข้าแรงงานทางการแพทย์เฉพาะทาง รวมทั้งการฝึกอบรมในกลุ่มแพทย์ทางเลือก

■ **ข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก**

— **ข้อจำกัดด้านกฎหมาย**

พื้นที่โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก อยู่ภายใต้ข้อบังคับทางผังเมืองที่ควบคุมลักษณะของกิจกรรมและขนาดอาคาร ซึ่งเป็นอุปสรรคในการออกแบบและเกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เต็มศักยภาพ

— **ข้อจำกัดด้านพื้นที่และแหล่งดึงดูด**

พื้นที่โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ตั้งอยู่ตอนบนของจังหวัดภูเก็ตต่อเนื่องกับจังหวัดพังงา ซึ่งห่างไกลจากพื้นที่เมืองภูเก็ต และแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณตอนล่างของเกาะ ทำให้ประชาชน

คนในพื้นที่รวมทั้งนักท่องเที่ยวเข้าถึงการใช้บริการยาก เนื่องด้วยจังหวัดภูเก็ตมีแนวเขากั้นในตอนกลางของเกาะ นอกจากนี้ โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ตั้งอยู่ย่านที่ไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัด โดยเฉพาะย่านพื้นที่ที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและมีกิจกรรมรองรับเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ คือ หาดกะตะ-กะรน ซึ่งมีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการโรงแรม wellness ตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่โครงการมาก จะต้องสร้างความเชื่อมโยงกันเพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว

— ข้อจำกัดด้านบุคลากร

เช่นเดียวกับกรณีเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) ประเทศไทย มีปัญหาด้านการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอกับความต้องการ อีกทั้งค่าตอบแทนของภาคเอกชนที่มากกว่า จึงเกิดการโยกย้ายของบุคลากร โดยภาคใต้ซึ่งมีสถาบันผลิตบุคลากรทางการแพทย์เพียง 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ทำให้อาจจะเกิดปัญหาขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรทางการแพทย์เฉพาะมีจำนวนน้อยกว่ามาก จึงต้องมีการนำเข้าแรงงานทางการแพทย์เฉพาะทาง รวมทั้งการฝึกอบรมในกลุ่มแพทย์ทางเลือก

5.3 เสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร

จากการศึกษา มีแนวทางเสนอแนะเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร ดังนี้

1. รัฐจำเป็นต้องมีการสนับสนุนโครงการเนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ ทั้งนี้สามารถส่งเสริมในลักษณะการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือจากมาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุน เพิ่มลดอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและเพิ่มปัจจัยในการส่งเสริมลงทุน ทั้งในลักษณะรูปแบบภาษีและไม่ใช่ภาษี เช่น การยกเว้นข้อบังคับบางประการ การออกใบอนุญาตทำงานให้ผู้เชี่ยวชาญ การให้วีซ่าระยะยาวกับนักท่องเที่ยวกลุ่มการแพทย์ การอนุญาตต่างชาติประกอบกิจการหรือลงทุน อนุญาตให้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นต้น

2. ควรจะต้องเป็นการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดองค์ประกอบทางแพทย์แบบครบวงจร ทั้งในเรื่องงบประมาณการลงทุน บุคลากร และมาตรการส่งเสริม รวมทั้งการยกเว้นทางกฎหมาย

3. ควรดำเนินการโครงการร่วมกับการพัฒนาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องที่อยู่นอกโครงการในพื้นที่เกี่ยวเนื่อง เช่น การพัฒนาเมืองเป็นสุขภาพ การเชื่อมโยงกับโรงแรมเชิงสุขภาพ เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และส่งเสริมกัน

บทที่ 6

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก โดยศึกษาวิเคราะห์การลงทุนที่เกิดขึ้นและความคิดเห็นของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นต้นแบบของการวิเคราะห์ความเป็นได้ในการลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป โดยศึกษาข้อมูลแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยอื่นๆ และศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการของกรณีศึกษาทั้งสองแห่ง โดยวิเคราะห์ที่ตั้งการใช้ที่ดิน รวมทั้งนโยบาย กฎหมายข้อบังคับต่างๆ นำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล ผนวกกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และเสนอแนะ ต่อไปนี้

- 6.1 การสรุปผลการศึกษา
- 6.2 การอภิปรายผลของงานวิจัย
- 6.3 ข้อค้นพบในงานวิจัย
- 6.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 วัตถุประสงค์ที่ 1 แนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย

จากงานศึกษาและการสัมภาษณ์ พบว่าแนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การแพทย์ในปัจจุบัน เป็นลักษณะการดำเนินการโดยรัฐ ร่วมกับสถาบันทางแพทย์ของรัฐ เนื่องจากการริเริ่มโครงการใหม่ และเป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้บริการทางแพทย์และต่อยอดการลงทุนทางการแพทย์แบบครบวงจรเพื่อกระตุ้นการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ และการลงทุนในภาคส่วนอื่นๆต่อไป รัฐบาลจึงจำเป็นต้องการลงทุนเพื่อมุ่งเป้าการพัฒนาไปยังพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนกล่าวคือ ประเทศไทยเป็นปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีโครงสร้างพื้นฐานทางการแพทย์ที่ครบครัน ได้มาตรฐาน และราคาถูก อีกทั้งยังมีชื่อเสียงแพทย์ทางเลือก การฟื้นฟู และด้านการให้บริการ โดยเลือกพื้นที่ในการดำเนินโครงการเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการแพทย์อยู่แล้ว และเป็นพื้นที่เป้าหมายการลงทุนของประเทศ รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายทั้งการเข้าใช้บริการและการลงทุนในพื้นที่ โดยรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลัก และเปิดให้เอกชนลงทุนในธุรกิจประกอบ ในลักษณะร่วมลงทุน ทั้งนี้จะมีแกนหลักในการดำเนินโครงการ คือ สถาบันการศึกษาและการแพทย์

6.1.2 วัตถุประสงค์ที่ 2 ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร

จากการศึกษาข้อมูลพื้นที่ทั้งจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสำรวจพื้นที่และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องของทั้ง 2 โครงการ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต และคณะกรรมการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้แทนในการดูแลโครงการ และผู้ประกอบการเอกชนที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น นายกษมาคมอสังหาริมทรัพย์จังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบการโรงแรมส่งเสริมสุขภาพ (Wellness hotel) เป็นต้น พบว่า ปัจจัยที่เป็นปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดได้ในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ดังนี้

- **โอกาสในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร** เป็น 1 ใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ทำให้ได้รับมาตรการส่งเสริมจากภาครัฐ ทั้งมาตรการทางภาษี และมาตรการที่ไม่ใช่ทางภาษี นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีศักยภาพในด้านการแพทย์ โดยจากการจัดอันดับของ Global Wellness Institute พบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยติดอันดับ 13 ของโลก สามารถสร้างรายได้มากกว่า 9.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ร้อยละ 38 ของจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด และตลาดมีแนวโน้มเติบโตราวร้อยละ 14 ต่อปี ข้อมูลจากกองสุขภาพระหว่างประเทศ ระบุว่า อุตสาหกรรมการแพทย์ของประเทศไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขันค่อนข้างสูงทั้งในภาคการผลิตและบริการ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมบริการทางการแพทย์ และบริการเสริมสร้างสุขภาพ เนื่องจาก เป็นแหล่งทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถพัฒนาเพื่อรองรับการบริการ มีสถานที่และแหล่งท่องเที่ยวในเชิงธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมกับการฟื้นฟูสุขภาพ และมีองค์ความรู้ในด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน แพทย์แผนไทยทั้งยาสมุนไพรและการนวดแผนไทยที่ได้รับการยอมรับในระดับโลก ทั้งยังมีค่ารักษาและค่าครองชีพที่ไม่สูงมากนัก ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยทำให้การประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical hub) โดยปัจจุบันมีสถานพยาบาลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน JCI ทั้งสิ้น 60 แห่ง โดยส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาล เมื่อเทียบกับประเทศอื่นพบว่า มีจำนวนมากกว่าทุกๆประเทศในภูมิภาคเดียวกัน (Thailand's MICE Industry Report Medical Hub, 2561) แต่ในทางกลับกันการพัฒนาในด้านศูนย์การแพทย์ครบวงจรที่รวมการรักษากับการวิจัยขั้นสูงทั้งด้านการแพทย์ ยา และการดูแลรักษาต่อเนื่อง ยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากต้องมียุทธศาสตร์ประกอบด้วยหลายด้าน ทั้งในเรื่องงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ทำให้ยังไม่มีคู่แข่ง

- **ข้อจำกัดในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร** จากที่กล่าวในด้านโอกาส การศึกษา พบว่า ยังไม่มีการดำเนินการโครงการ เนื่องจากองค์ประกอบพร้อมหลายด้าน ทั้งในเรื่องงบประมาณที่สูง เนื่องจากต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน จึงต้องอาศัยหน่วยงานของรัฐกับเอกชนร่วมดำเนินการ และจะต้องมีสถาบัน

การแพทย์ที่มีการศึกษาทางการแพทย์ร่วมด้วย เพื่อครอบงำประกอบแบบครบวงจร อีกทั้งจะต้องมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมาย และมีปัจจัยดึงดูดด้านอื่นร่วมด้วย เช่น ใกล้เคียงห้องเที่ยว เพื่อผนวกให้เป็นเป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น ยังรวมถึงข้อจำกัดในการเลือกที่ตั้งโครงการ ที่มีระเบียบข้อบังคับด้านผังเมืองยังเป็นอุปสรรค คือ จะต้องเป็นที่ดินที่อนุญาตให้ประกอบกิจการตามองค์ประกอบได้ หรือจะต้องเป็นพื้นที่ที่รัฐส่งเสริม หรือขออนุญาตเป็นเขตส่งเสริม ซึ่งบางพื้นที่ตามผังเมืองไม่สามารถดำเนินการได้ เช่น พื้นที่บริเวณเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร (EECmd) แต่เดิมอยู่ในเขตที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม (เขตสีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงเขียว) ตามผังเมืองรวมจังหวัดชลบุรี ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แต่ต่อมาได้ขออนุญาตประกาศเป็นเขตส่งเสริม และมีการแก้ไขผังเมืองจึงสามารถดำเนินการได้ และได้รับสิทธิประโยชน์จากการเป็นเขตส่งเสริมนั่นเอง

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร อีกประการหนึ่งคือ ทรัพยากรของบุคลากรทางการแพทย์ที่มีจำกัด โดยเฉพาะบุคลากรเฉพาะทาง ซึ่งมีจำนวนจำกัดและเกิดปัญหาที่เรียกว่า สมองไหลสู่ภาคเอกชน เนื่องจากอัตราค่าจ้างที่สูงกว่า การพัฒนาศูนย์การแพทย์ในกรณีศึกษาเป็นการพัฒนาโดยมีสถาบันการศึกษามาเป็นศูนย์กลางจึงจะลดอุปสรรคดังกล่าวด้วยการพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์และที่เกี่ยวข้อง เช่น การฝึกอบรมการแพทย์ทางเลือกของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น อีกทั้ง นโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาศูนย์การแพทย์ของรัฐบาลจะมีมาตรการส่งเสริมการนำเข้าแรงงานผู้เชี่ยวชาญ เช่น การให้วีซ่าระยะยาว เป็นต้น ก็จะช่วยลดอุปสรรคดังกล่าว

6.1.3 วัตถุประสงค์ที่ 3 เสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบ

วงจร

จากการศึกษา มีแนวทางเสนอแนะเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร ดังนี้

1. รัฐจำเป็นต้องมีการสนับสนุนโครงการเนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ ทั้งนี้สามารถส่งเสริมในลักษณะการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือจากมาตรการเพื่อส่งเสริมการลงทุน เพิ่มลดอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและเพิ่มปัจจัยในการส่งเสริมลงทุน ทั้งในลักษณะรูปแบบภาษีและไม่ใช้ภาษี เช่น การยกเว้นข้อบังคับบางประการ การออกใบอนุญาตทำงานให้ผู้เชี่ยวชาญ การให้วีซ่าระยะยาวกับนักท่องเที่ยวกลุ่มการแพทย์ การอนุญาตต่างชาติประกอบกิจการหรือลงทุน อนุญาตให้ถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นต้น

2. ควรจะต้องเป็นการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดองค์ประกอบทางแพทย์แบบครบวงจร ทั้งในเรื่องงบประมาณการลงทุน บุคลากร และมาตรการส่งเสริม รวมทั้งการยกเว้นทางกฎหมาย

3. ควรดำเนินการโครงการร่วมกับการพัฒนาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องที่อยู่นอกโครงการในพื้นที่เกี่ยวเนื่อง เช่น การพัฒนาเมืองเป็นสุขภาพ การเชื่อมโยงกับโรงแรมเชิงสุขภาพ เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และส่งเสริมกัน

6.2 อภิปรายผล

จากงานศึกษาสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ พบว่า

- แนวทางการพัฒนาโครงการศูนย์การแพทย์ในปัจจุบัน เป็นลักษณะการดำเนินการโดยรัฐร่วมกับสถาบันทางแพทย์ของรัฐ เนื่องจากเป็นการริเริ่มโครงการใหม่ เพื่อกระตุ้นการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนกล่าวคือ ประเทศไทยเป็นปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีโครงสร้างพื้นฐานทางการแพทย์ที่ครบครัน ได้มาตรฐาน และราคาถูก อีกทั้งยังมีชื่อเสียงแพทย์ทางเลือก การฟื้นฟู และด้านการให้บริการ โดยเลือกพื้นที่ในการดำเนินโครงการเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการแพทย์อยู่แล้ว และเป็นพื้นที่เป้าหมายการลงทุนของประเทศ โดยรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลัก และเปิดให้เอกชนลงทุนในธุรกิจประกอบ ในลักษณะร่วมลงทุน ทั้งนี้จะมีแกนหลักในการดำเนินโครงการ คือสถาบันการศึกษาและการแพทย์ เนื่องจากเป็นผู้ดำเนินการและดูแลภายหลังการก่อสร้าง

- ปัจจัยที่เป็นโอกาสและข้อจำกัด คือ แนวโน้มการเติบโตของกิจการทางด้านการแพทย์ในไทย ยังมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และภาครัฐให้การสนับสนุน ทั้งนี้การพัฒนาในด้านศูนย์การแพทย์ครบวงจรที่รวมการรักษากับการวิจัยขั้นสูง เพิ่งริเริ่มดำเนินอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ยังมีโอกาสทางธุรกิจ แต่เนื่องจากต้องมียอดประกอบพร้อมหลายด้าน ทั้งในเรื่องงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน รวมทั้งในบางพื้นที่ที่จะพัฒนาโครงการอาจจะมีข้อจำกัดในการใช้ที่ดินและการควบคุมขนาดของอาคาร เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ต้องใช้ที่ดินขนาดใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นที่ดินที่มีข้ออุปสรรคทางกฎหมาย เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายป่าไม้ เป็นต้น ทั้งนี้หากเป็นที่ดินที่ไม่ติดข้อจำกัดก็มักจะเป็นที่ดินของรัฐ หรือเอกชนที่มีราคาสูง

นอกจากนี้ยังพบข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร อีกประการหนึ่งคือ ทรัพยากรของบุคลากรทางแพทย์ที่มีจำกัด โดยเฉพาะบุคลากรเฉพาะทาง ซึ่งมีจำนวนจำกัด และมีการโอนย้ายอย่างเสมอจึงเป็นความเสี่ยงและอุปสรรคในการพัฒนาโครงการ

- แนวทางเสนอแนะจะต้องมีการลดอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นและส่งเสริมความร่วมมือจากภาคเอกชน ด้วยมาตรการส่งเสริมต่างๆ นอกจากนี้การพัฒนาศูนย์การแพทย์ในกรณีศึกษาเป็นการพัฒนาโดยมีสถาบันศึกษามาเป็นศูนย์กลางจึงลดอุปสรรคด้านบุคลากร เนื่องจากสามารถพัฒนาบุคลากรทางแพทย์และที่เกี่ยวข้อง เช่น การฝึกอบรมการแพทย์ทางเลือกของมหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น อีกทั้ง นโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาศูนย์การแพทย์ของรัฐบาลจะมีมาตรการส่งเสริมการนำเข้าแรงงานผู้เชี่ยวชาญ เช่น การให้วีซ่าระยะยาว เป็นต้น ก็จะช่วยลดอุปสรรคดังกล่าวได้

อีกทั้งควรมีการพัฒนานอกเหนือจากเฉพาะภายในโครงการ ควรบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆภายนอกโครงการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม และดึงดูดให้เกิดการพัฒนาพื้นที่และใช้ประโยชน์ในโครงการสูงสุด เช่น การสร้างความร่วมมือกับโรงแรมหรือสถานประกอบการ สมาคมการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเชื่อมโยงของกิจกรรมทางแพทย์และการท่องเที่ยวซึ่งเป็นจุดเด่นของประเทศไทยที่มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และทางฟิสิกส์ระยะยาว

6.3 ข้อค้นพบในงานวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ตสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบที่สำคัญดังนี้

1. ปัจจัยเรื่องตำแหน่งที่ตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงถึง เนื่องจากเกี่ยวข้องกับข้อบังคับ กฎเกณฑ์ การเดินทาง รวมทั้งหากเป็นการดำเนินโครงการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระยะของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง แต่หากเพื่อวัตถุประสงค์อื่นก็ต้องใกล้เคียงกับสิ่งดึงดูดของกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย เป็นต้น

2. นโยบายศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนจากภาคเอกชน แต่ทั้งนี้ นโยบาย แต่การเกิดศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) จะต้องใช้ปัจจัยส่งเสริม นอกจากนโยบายจากรัฐ ทั้งแง่การลงทุน และบุคลากรเฉพาะทาง ซึ่งในทางกลับกันก็ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบโดยเฉพาะด้านบุคลากรที่ไหลไปโรงพยาบาลเอกชน การดำเนินโครงการใหม่ควรพิจารณาผลกระทบต่อเชิงบวกและเชิงลบให้ครบถ้วน และหาแนวทางการจัดการ เพื่อไม่ได้เกิดการสูญเสียทั้งด้านงบประมาณและที่ดิน

6.4 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโอกาสและข้อจำกัดในการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การแพทย์ครบวงจร ในมุมมองของผู้ลงทุนและผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในระหว่างการดำเนินโครงการ สำหรับงานวิจัยในอนาคตควรศึกษาและประเมินผลเพิ่มเติมภายหลังมีการก่อสร้างแล้วเสร็จ

และเปิดให้บริการเต็มรูปแบบ เพื่อติดตามผลและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุง และเมื่อสถานการณ์การเดินทางระหว่างประเทศสามารถทำได้เป็นปกติ ควรศึกษาในมุมมองของกลุ่มผู้ใช้ ทั้งจากนักวิจัย ผู้ให้บริการทางแพทย์ และผู้ใช้งาน เพิ่มเติมเพื่อรับทราบผลสัมฤทธิ์ในแง่การใช้งานโครงการ

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามผู้ดำเนินโครงการ เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)
 กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับ
 ท้องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
 โดย น.ส.บุศรินทร์ เขียวโพรี นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเคหการ
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลเบื้องต้นผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

วัตถุประสงค์ : 1.ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในพื้นที่เป้าหมาย

1.1 แนวทางการดำเนินการโครงการ

.....

.....

.....

.....

1.2 สถานการณ์การดำเนินการโครงการในปัจจุบัน

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ : 2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดได้ในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์
ครบวงจร

2.1 จุดแข็งและจุดดึงดูดโครงการของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ปัจจัยสนับสนุนและข้อจำกัด

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ : 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร

3.1 ด้านความต้องการการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่นๆ ในการดำเนินโครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อ การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)
ในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

น.ส.บุศรินทร์ เขียวไพรี

ติดต่อ : 062-626-6455

Email: sarin_kh@hotmail.com

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามผู้ประกอบการโครงการที่ใกล้เคียง เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโท
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)
 กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับ
 ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
 โดย น.ส.บุศรินทร์ เขียวไพรี นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเคหการ
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลเบื้องต้นผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดได้ในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์
 ครบวงจร

1.1 แนวโน้มและสถานการณ์การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย

.....

.....

.....

1.2 จุดแข็งและจุดด้อยในการดำเนินโครงการศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย

.....

.....

.....

1.3 ปัจจัยสนับสนุนและข้อจำกัดในการดำเนินโครงการศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 หากจะดำเนินการโครงการศูนย์การแพทย์ครบวงจร ท่านจะพิจารณาปัจจัยด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 องค์ประกอบของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรที่จำเป็นในมุมมองของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

วัตถุประสงค์ : 2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร

2.1 ข้อเสนอแนะความต้องการการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่นๆ ในการดำเนินโครงการ ในอนาคต

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อ การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

น.ส.บุศรินทร์ เขียวไพรี

ติดต่อ : 062-626-6455

Email: sarin_kh@hotmail.com

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม. ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโท
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง โอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)
 กรณีศึกษา เขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมทางการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ พัทยา และโครงการยกระดับ
 ท้องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก
 โดย น.ส.บุศรินทร์ เขียวโพธิ์ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเคหการ
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลเบื้องต้นผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

วัตถุประสงค์ : 1.เพื่อวิเคราะห์ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัดได้ในการลงทุนในการพัฒนาศูนย์การแพทย์
 ครบวงจร

1.1 แนวโน้มและสถานการณ์การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย

.....

.....

.....

1.2 จุดแข็งและจุดด้อยในการดำเนินโครงการศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

1.3 ปัจจัยสนับสนุนและข้อจำกัดในการดำเนินโครงการศูนย์การแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 องค์ประกอบของการพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจรที่จำเป็นในมุมมองของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ : 2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อลงทุนศูนย์การแพทย์ครบวงจร

2.1 ข้อเสนอแนะการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินโครงการ ในอนาคต

- ภาครัฐ

.....

.....

.....

- ภาคเอกชน

.....

.....

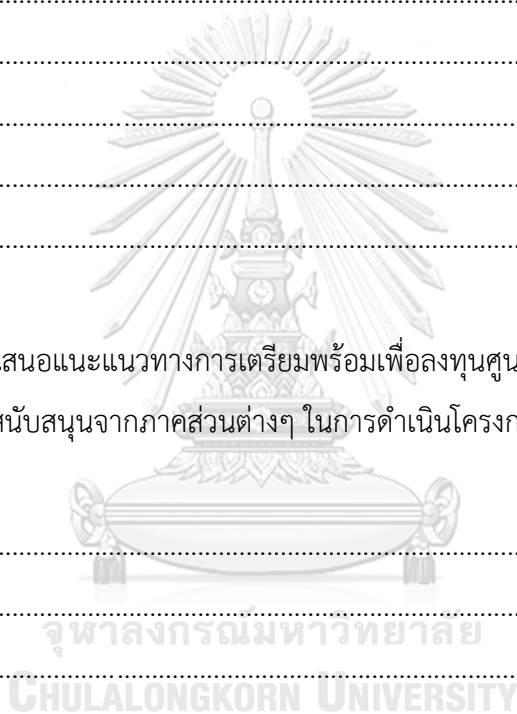
.....

- อื่นๆ

.....

.....

.....

2.3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อ การพัฒนาศูนย์การแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) ในประเทศไทย

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

น.ส.บุศรินทร์ เขียวไพบรี

ติดต่อ : 062-626-6455

Email: sarin_kh@hotmail.com

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์

ผู้ดำเนินโครงการ	
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหารศูนย์พญา	<p>ที่มาและแนวทางการพัฒนาโครงการ</p> <p>- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ยื่นขอจัดตั้งเป็นเขตส่งเสริมศูนย์การแพทย์ครบวงจร ในพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขตพญา เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล นวัตกรรม องค์ความรู้ ทางด้านการแพทย์และสุขภาพ และการวิจัยต่อยอดการศึกษา ตามภารกิจของมหาวิทยาลัย</p> <p>การดำเนินโครงการ EECmd จัดแบ่งพื้นที่เป็น 4 โซนหลัก ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้านบริการ และด้านที่พักอาศัย ภายในพื้นที่มีแผนการพัฒนาโครงสร้างต่าง ๆ มากมาย อาทิ สถาบันวิจัยการแพทย์ขั้นสูง, โรงพยาบาลดิจิทัล, ศูนย์ดูแลสุขภาพ (Wellness Health Resort), ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ (Senior Living) และศูนย์กีฬาขนาดใหญ่ (Sport Complex) เชื่อมต่อการลงทุนกลุ่ม Health Tech ชั้นนำระดับโลก โดยมีการลงนามความร่วมมือ (MOU) กับองค์กรด้านการแพทย์และวิศวกรรมกลุ่ม Health Tech ชั้นนำ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งขณะนี้ผู้สนใจได้ติดต่อเข้ามาเป็นจำนวนมาก นักลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นเวลา 11-13 ปี และการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาพักอาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นต้น โดยมีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) และหน่วยงานอื่น ร่วมสนับสนุน ทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและองค์ความรู้</p> <p>- ปัจจุบันสถานการณ์ดำเนินการโครงการได้รับการเห็นชอบและอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ โดยบางส่วนได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว ทั้งนี้ควบคู่ไปกับการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p>
	<p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด</p> <p>- พื้นที่มีโครงการความพร้อมด้วยโครงสร้างพื้นฐานและความร่วมมือในพื้นที่ EEC และโครงสร้างภายในมหาวิทยาลัยที่เป็นทั้งโรงพยาบาลและหน่วยวิจัย รวมทั้งมีการใช้นวัตกรรมขั้นสูงในโครงการ เช่น 5G จากความร่วมมือขององค์กรภายในเขต EEC</p> <p>- ความล่าช้าในการดำเนินโครงการจากการจัดสรรงบประมาณ และการหาผู้ร่วมลงทุน</p>

<p>ผู้อำนวยการ รพ.วชิระภูเก็ต</p>	<p>ที่มาและแนวทางการพัฒนาโครงการ</p> <p>- โครงการพัฒนาพื้นที่ศูนย์การแพทย์ในจังหวัดภูเก็ต เป็นความร่วมมือของรพ.วชิระภูเก็ต ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข เพื่อผลักดันด้านการพัฒนาสุขภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเป็นการร่วมลงทุนของภาครัฐ สถาบันการศึกษา และเอกชน เพื่อให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาจังหวัดภูเก็ตเพิ่มขึ้นเหมือนที่ผ่านมา จึงจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวเห็นถึงความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ภูเก็ต อีกทั้งต้องพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเพื่อให้เหมาะสมต่อวิถีชีวิตแบบใหม่ (New normal) หลังวิกฤตโควิด-19 และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่บริการทางการแพทย์ที่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากวิถีชีวิตชุมชน โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเมืองภูเก็ตให้เป็นศูนย์กลางการบริการทางการแพทย์มูลค่าราคาสูงเชื่อมโยงการท่องเที่ยวนานาชาติ (International medical Hub world class Destination) เพื่อเสริมสร้างความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีวิทยาการทางการแพทย์และระบบบริการการแพทย์รองรับการจัดการบริการทางการแพทย์ระดับนานาชาติ ตลอดจนเป็นสถานที่ดูแลผู้ป่วย นอกจากนี้ ยังเป็นการเพิ่มการจ้างงานและรักษาระดับการจ้างงานให้แก่ประชาชนในพื้นที่ และเพื่อสร้างโอกาสในการลงทุนให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ความปกติใหม่ (New normal) ตลอดจนเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยการส่งเสริมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวหรือภาคบริการอื่น ประกอบด้วย กิจกรรมหลัก คือ 1.จัดสร้างศูนย์บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขระดับนานาชาติครบวงจร 1 หลัง ประกอบด้วย ศูนย์บริการผ่าตัดวันเดียว เวชศาสตร์ฟื้นฟู ทวีร์สุขภาพ ศัลยกรรมตกแต่ง แพทย์แผนไทย-จีน 2.จัดสร้างศูนย์อภิบาลสุขภาพผู้สูงอายุนานาชาติ 3.สถาบันบาราศนราครุ เขตภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต 4.จัดสร้างศูนย์เวชศาสตร์โรคเขตร้อน สถาบันการศึกษา การวิจัยโรคเขตร้อน 1 หลัง อาคารพักผู้ป่วย (60 เตียง) 1 หลัง 5.จัดสร้างศูนย์ไจรัักษ์ (ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย) ประกอบด้วย ห้องพักผู้ป่วยพร้อมครุภัณฑ์การแพทย์ครบชุด 20 หลัง หอผู้ป่วยสามัญพร้อมครุภัณฑ์การแพทย์ครบชุด 20 เตียง 6.จัดสร้างศูนย์เวชศาสตร์</p>
-----------------------------------	--

	<p>ฟื้นฟูครบวงจร เป็นอาคารฟื้นฟูสภาพพร้อมครุภัณฑ์ครบชุด มีกิจกรรมบำบัด กายภาพบำบัด ธาราบำบัด 1 หลัง ห้องพักผู้ป่วยพร้อมครุภัณฑ์การแพทย์ครบชุด 30 ห้อง และ 7.ศูนย์รังสีรักษา เขตอันทามัน มีอาคารรังสีรักษา 1 หลัง (อาจจะมีการปรับเปลี่ยน)</p> <p>- สถานการณ์ปัจจุบัน ได้รับจัดสรรที่ดินและเห็นชอบหลักการดำเนินโครงการจากคณะรัฐมนตรี โดยได้อนุมัติวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างโครงการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเสนองบประมาณ เพื่อทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ</p> <p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเดิม และมีความร่วมมือภายในจังหวัด เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจหลังโควิด - มีความล่าช้าในการดำเนินโครงการเนื่องด้วยข้อจำกัดในการจัดหาที่ดิน กฎหมาย การวิเคราะห์ความเหมาะสมทางสิ่งแวดล้อม และการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ
<p>ผู้ประกอบการโครงการที่ใกล้เคียง</p>	
<p>ผู้บริหาร โรงแรม Beyond Resort Kata กรรมการสมาคมโรงแรมที่พักส่งเสริมสุขภาพอันทามัน และอ่าวไทย</p>	<p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ</p> <p>ประเทศไทยมีศักยภาพของในการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่แสวงหาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่แล้ว ทั้งในเรื่องคุณภาพทางการแพทย์และกิจกรรมต่อเนื่อง ในภาคธุรกิจมีการรวมกลุ่มและร่วมมือกับภาครัฐในการผลักดันการพัฒนาการแพทย์แบบครบวงจรร่วมกัน ทั้งนี้ภาครัฐจะต้องดึงดูดให้ภาคเอกชนไปเข้าร่วมเพื่อบูรณาการให้เป็นทิศทางเดียวกัน เช่น โรงแรมต่อเนื่องจากการรักษา ธุรกิจการให้บริการต่อเนื่อง เป็นต้น จะต้องมีการส่งต่อกันอย่างเป็นระบบ และทำงานร่วมกัน แต่ทั้งนี้อุปสรรคที่ผ่านมาก็คือ ภาครัฐมีการลงทุนซ้ำซ้อน และไม่มีการร่วมมือกับภาคเอกชนรายย่อยในพื้นที่ ทำให้การพัฒนาไม่เป็นขึ้นเดียวกัน เช่น ที่ตั้งใกล้กัน กิจกรรมภายในและภายนอกโครงการไม่สอดคล้องกัน รวมถึงภาคเอกชนเองมีความรู้และบุคลากร ต้องร่วมกันผลักดันด้านการแพทย์ทางเลือกอีกด้วย เพื่อเพิ่มบุคลากรในสายงาน</p>
<p>อุปนายกสมาคมที่พักบูติกภูเก็ต</p>	<p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ</p> <p>เห็นด้วยกับการพัฒนาด้านการแพทย์ในประเทศไทย โดยเฉพาะในจังหวัดภูเก็ต เพราะมีความต้องการอยู่แต่เดิม และจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของพื้นที่ ขอเสนอแนะควรมีการร่วมมือกับ</p>

	<p>ภาคส่วนย่อยๆ ในจังหวัด และสนับสนุนการให้ความรู้และการผลิตบุคลากรเพิ่มเติม เนื่องจากปัจจุบันบุคลากรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในกลุ่มแพทย์ทางเลือก แพทย์แผนไทย และสปา ที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่</p> <p>นอกจากนี้ในเรื่องที่ตั้งที่มองว่า ห่างไกลกับพื้นที่ประกอบการ ทำให้ไม่รู้ว่าจะมีส่วนร่วมในการผลักดันโครงการอย่างไร ควรมีการพัฒนาโครงการที่ใกล้กับกิจกรรมเดิมมากกว่า</p>
<p>ผู้ประกอบการโรงแรมในกลุ่มจังหวัดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)</p>	<p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ</p> <p>เป็นเรื่องดีที่มีการพัฒนาในพื้นที่ EEC ซึ่งได้ประโยชน์ในเรื่องการลงทุนและการเข้ามาของพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันก็มีการขยายตัวของการลงทุนค่อนข้างมาก และรพ.ในจังหวัดชลบุรีมีจำนวนผู้ใช้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีคนต่างชาติในกลุ่มแรงงานเยอะที่มาใช้บริการร่วม แต่ทั้งนี้ก็มีสภาวะซบเซาลงในช่วงการระบาดโควิด แต่คิดว่าถ้าจะลงทุนในสภาวะนี้ การลงทุนในเรื่องสุขภาพก็น่าจะทำได้ดี แต่ ต้องพิจารณาว่าศูนย์การแพทย์แห่งใหม่จะเป็นลักษณะการใช้บริการแบบไหน เพราะภายในจังหวัดชลบุรีมีโรงพยาบาลเอกชนหลายแห่ง ซึ่งมีชื่อเสียง และใกล้กับเมืองพัทยา และทั้งนี้ไม่รู้ว่าจะก่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดในแง่ไหน หรือผู้ประกอบการรายย่อยจะได้ประโยชน์จากด้านใด</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์หรือการเกิดขึ้นของศูนย์การแพทย์ และเกี่ยวข้อง</p>	
<p>รองอธิบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต</p>	<p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ</p> <p>ประเทศไทย มีแนวโน้มของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างมาก ด้วยนโยบายของรัฐ และจากศักยภาพด้านทางแพทย์และการให้บริการของไทย ที่ราคาถูก บริการดี บุคลากรมีความสามารถ ปัจจุบันมีความพยายามของหลายองค์กรที่จะผลักดันและขอความร่วมมือจากภาครัฐในการจัดตั้งศูนย์การแพทย์ แต่ขาดการบูรณาการร่วมกัน ทั้งภาครัฐด้วยกัน และภาคเอกชน ทั้งนี้โครงการยกระดับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก ตั้งอยู่บริเวณที่ไกล จึงยากจะบูรณาการกับภาคส่วนอื่นๆในจังหวัด</p>
<p>ที่ปรึกษา (Executive Advisor) สำนักงานคณะกรรมการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)</p>	<p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ</p> <p>ศักยภาพดั้งเดิมของประเทศไทย ผนวกกับการใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อนโครงการจะเป็นศักยภาพของพื้นที่ที่จะดึงดูดผู้ร่วมลงทุนและผู้ให้บริการเข้ามาในพื้นที่เนื่องด้วยเป็นการลงทุน</p>

	<p>ร่วมของภาครัฐและเอกชน หลายหน่วยงาน รวมทั้งสถาบันการศึกษา ทำให้มีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งองค์ความรู้ โครงสร้างพื้นฐาน และบุคลากร ในการดำเนินการ รวมทั้งขจัดอุปสรรคทั้งในแง่กฎหมาย และการสร้างจุดดึงดูดในการลงทุนของภาคเอกชน ในทางกลับกันเนื่องจากมีความร่วมมือจากหลายหน่วยงานก็ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินโครงการ เช่นเดียวกัน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการริเริ่มโครงการใหม่ และเป็นโครงการขนาดใหญ่</p>
<p>ผอ.กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน</p>	<p>ปัจจัย โอกาสและข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ</p> <p>ปัจจุบันเพื่อเกิดการระบาดของโควิด19 ทำให้มีหลายหน่วยงานเสนอโครงการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยเฉพาะเรื่องการแพทย์ ปัจจุบันมีความพยายามของหลายองค์กรที่จะผลักดันและขอความร่วมมือจากภาครัฐในการจัดตั้งศูนย์การแพทย์เพราะจำเป็นต้องใช้งบประมาณมาก ซึ่งข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณจึงเกิดความล่าช้า และไม่ไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างฝ่ายต่างของงบประมาณเข้าไปเพื่อให้รัฐจัดสรร จึงเกิดความซ้ำซ้อนและเหมือนจะเป็นคู่แข่งกัน ซึ่งมีจุดแข็ง และจุดอ่อนที่แตกต่างกัน เช่น ที่ตั้ง ความพร้อมด้านการจัดการ เป็นต้น ในอนาคตจะต้องมีภาครัฐกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน และมีมาตรการให้ภาพเอกชนมาลงทุนเพื่อให้ลดการของงบประมาณของรัฐ</p>

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). (2561). Thailand's MICE Industry Report Medical Hub. สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2564, จาก <https://healthserv.net/8007>
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2563). มาตรการส่งเสริมการลงทุน, กองสุขภาพระหว่างประเทศ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2563). รายงานผลการวิจัยและสำรวจข้อมูลด้านบริการสุขภาพและบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพของไทย ประกอบการจัดทำศูนย์ข้อมูลรองรับนโยบาย (Medical Hub)
- Joint commission international. (2564). สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2564, จาก <https://www.jointcommissioninternational.org/about-jci/accredited-organizations/>
- กรมสนับสนุนบริการทางการแพทย์. (2561.) สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2564, จาก www.thailandmedicalhub.net/
- ประชาชาติธุรกิจ. (2564). เปิดประเทศคู่ชีพจรเศรษฐกิจ 6 เมืองท่องเที่ยวเฮ-ทะลักภูเก็ต. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2564, จาก <https://www.prachachat.net/tourism/news-637790>
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2562). รายงานการศึกษาความเหมาะสม (Feasibility Study) เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การแพทย์ครบวงจร (EECmd) ธรรมศาสตร์พัทยา
- รัฐบาลไทย. (2563). สธ. รับมอบที่ราชพัสดุ “ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจังหวัดภูเก็ต สู่มืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2564, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/37274>
- ประชาชาติธุรกิจ. (2563). รพ.วชิระภูเก็ต ชงรัฐขอ 3 พันล้าน ลุย Medical Tourism ระดับเวลาด์คลาส. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2564, จาก <https://www.prachachat.net/tourism/news-637790>
- รัฐพล สันสน อมรัตน์ ศรีวาน์ติ มณฑิกานต์ เอี่ยมโษฐ์ และสิริกุล ประเสริฐสมบูรณ์. (2561). การวิเคราะห์ความต้องการและปัจจัยการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางบริการสุขภาพนานาชาติ
- อรสูณี มุลละ. (2555) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร
- ธรรมรัตน์ มะโรหบุตร. (2561). ยุทธศาสตร์นโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) กับสถานการณ์ที่สะท้อนผลกระทบต่อระบบสุขภาพของประเทศไทย

ไทยโพสต์. (2563). เอาแน่! ภูเก็ตเตรียมขงโครงการเมดิคอลพลาซ่าวงเงินเฉียด3พันล้านเข้าครม.
สัณจร 3 พ.ย.นี้. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2564, จาก
<https://www.thaipost.net/main/detail/80432>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	บุศรินทร์ เขียวไพบรี
วัน เดือน ปี เกิด	24 กรกฎาคม 2533
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ, ประเทศไทย
วุฒิการศึกษา	- กำลังศึกษา เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต(การออกแบบชุมชนเมือง) คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร - การผังเมืองบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	23/88 ม.คณาสิริ รังสิต ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา ปทุมธานี 12130